

วารสารศึกษาศาสตร์

JOURNAL OF EDUCATION SHINAWATRA UNIVERSITY

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 กันยายน - ธันวาคม 2568
VOL. 1 NO. 1 SEPTEMBER - DECEMBER 2025

SHINAWATRA
UNIVERSITY

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร
Journal of Education, Shinawatra University

ISSN: xxxx - xxxx (Online)

ปีที่ 1 ฉบับที่ กันยายน – ธันวาคม 2568

Vol.1, No.1, September – December 2025

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นสื่อกลางการเผยแพร่ผลงานวิจัย บทความวิชาการ พัฒนาทางสาขาศึกษาศาสตร์ตลอดจนถึง สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ เป็นการบูรณาการนโยบายทางการศึกษา การเรียนการสอน และบริการวิชาการแก่ชุมชน โดยรับตีพิมพ์บทความวิจัย และบทความวิชาการ โดยที่บทความดังกล่าวจะต้องไม่เคยเสนอ หรือกำลังเสนอตีพิมพ์ในวารสารวิชาการใดมาก่อน ผลงานที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารฯ อาจถูกดัดแปลงแก้ไขรูปแบบ และสำนวนตามที่เห็นสมควร ผู้ประสงค์จะนำข้อความใด ๆ ไปพิมพ์เผยแพร่ต่อไป ต้องได้รับอนุญาตจากผู้เขียนตามกฎหมายลิขสิทธิ์

เจ้าของวารสาร

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร

รูปแบบการดำเนินการกลั่นกรองบทความ

กองบรรณาธิการได้ให้ความสำคัญกระบวนการจัดทำวารสารตั้งแต่การคัดเลือกบทความ จะต้องผ่านการพิจารณาให้ความเห็น ทบทวน และตรวจสอบ วิพากษ์ วิจัย ความถูกต้อง เหมาะสมทางวิชาการ จากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวนอย่างน้อย 3 ท่าน ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องตอบบทความเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการ และในการประเมินใช้รูปแบบผู้ประเมินไม่ทราบชื่อผู้แต่ง และผู้แต่งไม่ทราบชื่อผู้ประเมิน

บรรณาธิการวารสาร

รองศาสตราจารย์ ดร.รัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์

มหาวิทยาลัยชินวัตร

กองบรรณาธิการ

ดร.เงิน หาน

มหาวิทยาลัยชินวัตร

ดร.ธีระพงศ์ บุศรากุล

มหาวิทยาลัยชินวัตร

รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยพันธ์ แสนทวีสุข

มหาวิทยาลัยชินวัตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรัญญา แสงอัมพร

มหาวิทยาลัยชินวัตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ

มหาวิทยาลัยชินวัตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิบูลย์ พุ่มพูลสวัสดิ์

มหาวิทยาลัยชินวัตร

ดร.วัฒนา ตรงเที่ยง

มหาวิทยาลัยชินวัตร

ดร.สุจรรยา สมบัติธีระ

มหาวิทยาลัยชินวัตร

ดร.ศักดา สภาพรวงษา

มหาวิทยาลัยชินวัตร

ดร.สรัญญา ศรีเคน

มหาวิทยาลัยชินวัตร

อาจารย์บิลกิส สุนทรพงษ์

มหาวิทยาลัยชินวัตร

กองบรรณาธิการภายนอก

ดร.นิพัทธ์พนธ์ สนิทเหลือ้ง	สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ วัฒนพานิช	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ดร.ศรัญา แสงอำพร	มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย
ดร.สมลักษณ์ หรหมมีเนตร	นักวิชาการอิสระ
ดร.รติรัตน์ วรโชคเดชาวิวัฒน์	นักวิชาการอิสระ

สำนักงานกองบรรณาธิการวารสาร

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร

99 หมู่ 10 ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี 12160

โทรศัพท์ (+66) 2599 0000

E-mail : supakran.m@siu.ac.th และ <https://so14.tci-thaijo.org/index.php/JESIU>

กำหนดออก

วารสารมีกำหนดออก ตามเวลาที่กำหนด ปีละ - 3 ฉบับ (ราย 4 เดือน)

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 เดือน พฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 เดือน กันยายน – ธันวาคม

การเผยแพร่

ผู้ที่สนใจสามารถค้นหาที่ <https://so14.tci-thaijo.org/index.php/JESIU>

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

รองศาสตราจารย์ ดร.สงค์ เสวตวัฒนา	สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยปทุมธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ธนากร ธนาธารชูโชติ	สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยปทุมธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ตั้งชัยศักดิ์	สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ บุญเจริญ	สาขาวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณกร โท้ประยูร	สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สังกัดสมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญธรรม พรเจริญ	สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
ดร.ณัฐพล บัวเปลี่ยนสี	สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชนเดช กังสวัสดิ์	สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
ดร.เดชา โลจนศิริศิลป์	สาขาวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
รองศาสตราจารย์ ดร.กิงพร ทองใบ	สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี	สาขาวิชานิติศาสตร์การตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.วราฤทธิ์ พานิชกิจโกศลกุล	สาขาวิชาสถิติประยุกต์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สมกุล ถาวรกิจ	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา นักวิชาการอิสระ
รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ วัฒนพานิช	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไนตะวัน กำหม่อม	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยทองสุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ เทียนขาว	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

ดร.นิพัทธ์พนธ์ สนิทเหลือ	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีแห่ง สุวรรณภูมิ
พระปลัดกล้านรงค์ ญาณวีโร (โตนดแก้ว), ดร.	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ผู้บริหาร Dhammakaya Eigersund
ดร.ธีระพงศ์ บุศรากุล	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
ดร.พินิจ มีคำทอง	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รองผู้อำนวยการโรงเรียน พระยีนวิทยาการ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขอนแก่น
ดร.วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา
ดร.สมใจ มณีวงษ์	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านไผ่ ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 2
ดร.ศิริมงคล ทนทอง	สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศึกษานิเทศก์ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
พระมหาวุฒม์ สุวทุมิโก (บุญเสนอ), ดร.	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักพระปริยัติธรรม วัด พระธรรมกาย
ดร.วิโรจน์ โกศลฤทธิชัย	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
ดร.จิรนาถ ภูริเสวตกำจร	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยทองสุข
รองศาสตราจารย์ ดร.อำพล บุคดาสาร	พุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา วิทยอนันต์	สาขานิติศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา
ดร.วิชาญ จันทรอินทร์	สาขานิติศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวิน อัครภูวดล	สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธ์สรร์ สุธธิไชยเมธี	สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารักษ์ ลือชา	สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์

รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิภา ไตลังคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชิน ชัยยันต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ศิลปภักดิ์

รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิภา ไตลังคะ

นางสาวอากาศโท.ดร.อนันต์ ไกรบำรุง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัมปนาท กุศิริรัตน์

ดร.นุชรัตน์ นุชประยูร

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ นักวิชาการอิสระ

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ นักวิชาการอิสระ

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศคอมพิวเตอร์ศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศคอมพิวเตอร์ศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์
นนทบุรี

บทบรรณาธิการ

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นสื่อกลางการเผยแพร่ ผลงานวิจัย บทความวิชาการ พัฒนาทางสาขาศึกษาศาสตร์ตลอดจนถึง สาขามนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ เป็นการบูรณาการนโยบายทางการศึกษา การเรียนการสอนและบริการวิชาการแก่ชุมชน โดยรับตีพิมพ์บทความวิจัย และบทความวิชาการ โดยที่บทความดังกล่าวจะต้องไม่เคยเสนอ หรือกำลัง เสนอตีพิมพ์ในวารสารวิชาการใดมาก่อน ผลงานที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารฯ อาจถูกดัดแปลง แก้ไขรูปแบบ และสำนวนตามที่เห็นสมควร ผู้ประสงค์จะนำข้อความใด ๆ ไปพิมพ์เผยแพร่ต่อไป ต้อง ได้รับอนุญาตจากผู้เขียนตามกฎหมายลิขสิทธิ์

ในวารสารฉบับนี้ประกอบด้วยบทความวิจัยและบทความวิชาการ ของนักวิชาการ อาจารย์ นักศึกษา ตลอดจนผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 เรื่อง โดยหัวข้อหลักครอบคลุมทั้งด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และ ประเด็นท้าทายใหม่ ๆ ทางด้านมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์

ทางทีมจัดทำวารสาร ขอขอบคุณผู้เขียนบทความและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่พิจารณาบทความ ที่ปรึกษาภายในและภายนอกทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขบทความให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนทรัพยากร และให้คำแนะนำทำให้วารสารฉบับนี้ มีบทความที่น่าสนใจ และได้มาตรฐานมีคุณค่าทางวิชาการ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่ สนใจ และเป็นข้อมูลอ้างอิงทางวิชาการได้เป็นอย่างดี

รองศาสตราจารย์ ดร.รัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์

บรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

เรื่องที่

1	การมุ่งอนาคตกับประสิทธิผลสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
กัญญาภรณ์ โอระนันท์ และณัด ยันต์ทอง	1 - 9
2	ปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยากับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
ชมรมัณิภา บุญเจ็ก และณัด ยันต์ทอง	10 - 18
3	ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก
กวีทัศน์ อะโสด และณัด ยันต์ทอง	19 - 29
4	AGROECOLOGY IN BUDDHIST FARMING COMMUNITIES OFFERS A HOLISTIC, CULTURALLY RESONANT PATH TO SUSTAINABLE FOOD SYSTEMS.

Phra Anuphon Chanh Tam Maneerut Anam Nikaya Sangha ,
Chananan Rinthanalert and Pruchya Meenongthongmahasan | 30 - 35 |
| 5 | FUSION NUCLEAR ENERGY STANDS OUT AS A PIVOTAL AND COMPELLING SOLUTION, POISED TO LEAD SUSTAINABLE GLOBAL DEVELOPMENT IN THE ENERGY SECTOR.

Phra Anuphon Chanh Tam Maneerut Anam Nikaya Sangha,
Chananan Rinthanalert and Chaiyaphat Yangsri | 36 - 41 |

การมุ่งอนาคตกับประสิทธิผลสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัด
กรุงเทพมหานคร

**FUTURE ORIENTATION AND EDUCATIONAL INSTITUTION EFFECTIVENESS OF
EDUCATIONAL PERSONNEL IN SCHOOLS UNDER THE BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION.**

กัญญาภรณ์ โอระนันท์^{*1}, ถนัด ยันต์ทอง²

Kanyaporn Oranun^{*1}, Thanat Yanthong²

¹⁻² คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

¹⁻² Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College, Thailand

* E-mail : ntawan@hotmail.com

วันที่รับบทความ 29 ตุลาคม 2568 วันที่แก้ไขบทความ 6 พฤศจิกายน 2568 วันที่ตอบรับบทความ 14 พฤศจิกายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมุ่งอนาคต 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของการมุ่งอนาคตกับประสิทธิผลสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 396 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมุ่งอนาคต โดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบอันดับที่ 1 คือด้านการคาดการณ์และการเตรียมตัว รองลงมา คือด้านการวางแผนระยะยาว และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการคิดเชิงบวก ตามลำดับ 2) ประสิทธิผลสถานศึกษา โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือด้านการบริหารวิชาการ รองลงมาคือด้านบริหารทั่วไป และอันดับสุดท้ายคือ ด้านบริหารบุคคล 3) ความสัมพันธ์ของการมุ่งอนาคตกับประสิทธิผลสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : การมุ่งอนาคต; ประสิทธิภาพ; การบริหาร

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) Study the level of future orientation 2) Study the level of school effectiveness and 3) Examine the relationship between future orientation and

school effectiveness among educational personnel in schools under the Bangkok Metropolitan Administration. The sample used in this research consisted of 396 educational personnel. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product - moment correlation coefficient.

The findings revealed that 1) The overall level of future orientation was high. When considering individual aspects, the highest was forecasting and preparation, followed by long-term planning, and the lowest was positive thinking 2) The overall level of school effectiveness was high. In terms of specific aspects, the highest was academic administration, followed by general administration, and the lowest was personnel administration. 3) There was a moderate positive correlation between future orientation and school effectiveness among educational personnel in schools under the Bangkok Metropolitan Administration, with a statistically significant level of 0.01.

Keywords : Future orientation; Effectiveness; Administration

บทนำ

ประเทศไทยในปัจจุบันกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม หรือวัฒนธรรม ซึ่งล้วนส่งผลโดยตรงต่อระบบการศึกษา โดยเฉพาะในพื้นที่เมืองใหญ่อย่างกรุงเทพมหานครที่เป็นศูนย์กลางด้านการบริหารและนวัตกรรม ทำให้ระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีศักยภาพในการเผชิญอนาคตได้อย่างมั่นคง หัวใจสำคัญในการปรับตัวครั้งนี้อยู่ที่บุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ ซึ่งต้องมีแนวคิดเชิงอนาคตควบคู่กับการสร้างประสิทธิผลของสถานศึกษา เนื่องจากการตัดสินใจในปัจจุบันมีผลต่อทิศทางการพัฒนาโรงเรียนในระยะยาว การมุ่งอนาคตจึงเป็นทักษะสำคัญของผู้นำทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพราะช่วยให้บุคลากรมองเห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและสามารถปรับกลยุทธ์ด้านการเรียนการสอนและการบริหารจัดการได้เหมาะสม (Miller, 2018)

นอกจากนั้น การทำงานขององค์กรการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจและการทำงานเป็นทีม เพราะการดำเนินงานเพียงลำพังมักไม่สามารถบรรลุผลได้ หากมีการระดมความสามารถ ความรู้ และสติปัญญาของทีมงาน ย่อมก่อให้เกิดความคิดที่กว้างขวางและรอบคอบมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และประสิทธิภาพขององค์กรโดยรวม ดังนั้น การทำงานเป็นทีมจึงเป็นสมรรถนะหลักที่ช่วยให้หน่วยงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น (วิกานดา เกษตรเอี่ยม, 2558) ทั้งนี้ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทีมที่สามารถดึงศักยภาพของสมาชิกมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด ในมิติของการบริหารสถานศึกษา แม้ว่าผู้บริหารจะมีความรู้ความสามารถมากเพียงใด หากขาดทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ในการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น ย่อมทำให้การทำงานเกิดอุปสรรคและไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ การบริหารที่มีประสิทธิผลจึงไม่ใช่ความรับผิดชอบของผู้บริหารเพียงฝ่ายเดียว แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากครูและบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนองค์กร (กรรณก วงศ์กัลยา, 2566) โดยเฉพาะในยุคที่การศึกษาเป็นกลไกหลักของการพัฒนาประเทศ การบริหารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคมโดยรวม

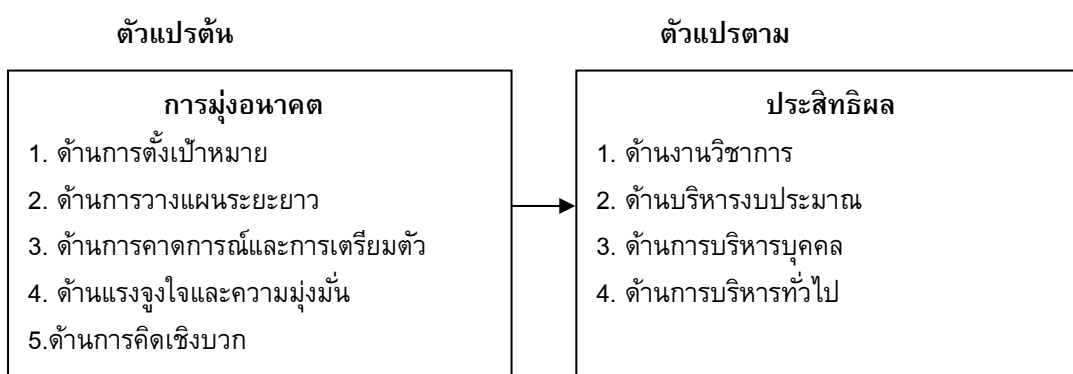
แนวคิดเรื่อง “การมุ่งอนาคต” จึงเป็นกรอบสำคัญที่ช่วยให้บุคลากรทางการศึกษาปรับตัวและพัฒนาทักษะให้ทันกับกระแสโลก โดยเฉพาะในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เผชิญข้อจำกัดด้านทรัพยากรและความหลากหลายของผู้เรียน บุคลากรที่มีวิสัยทัศน์อนาคตสามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า เพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน และวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนให้ทันสมัยและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น (จุลดิศ คัญทัพ, 2565) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีนโยบายด้านการศึกษาและการพัฒนาครูออกมาอย่างต่อเนื่อง เช่น ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) หรือ กรุงเทพมหานคร แต่หลายโรงเรียนยังคงเผชิญปัญหาประสิทธิผล เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ การบริหารที่ขาดทิศทาง หรือการขาดแรงจูงใจของบุคลากร ปัญหาเหล่านี้สะท้อนถึงการขาดการเตรียมพร้อมด้านความรู้และทักษะเชิงกลยุทธ์ รวมทั้งความสามารถในการวิเคราะห์แนวโน้มอนาคต (Fullan, 2016)

ดังนั้น การศึกษาระดับการมุ่งอนาคตของบุคลากรทางการศึกษาและผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะช่วยอธิบายความเชื่อมโยงระหว่างกรอบคิดเชิงอนาคตกับประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม และนำไปสู่แนวทางการพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับนโยบายและวิสัยทัศน์การศึกษาของเมือง ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาในระดับประเทศอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมุ่งอนาคตของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการมุ่งอนาคตกับประสิทธิผลสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมุ่งอนาคตกับประสิทธิผลสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยทำตามลำดับขั้นตอนการศึกษาไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน และขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 9,361 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 396 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ ตารางของ Krejcie & Morgan 1970, อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม. 2559)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือหลัก จำนวน 396 ฉบับ ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนประชากรทั้งหมด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมุ่งอนาคตของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด ครอบคลุม 5 ด้าน คือ การตั้งเป้าหมาย การวางแผนระยะยาว การคาดการณ์และการเตรียมตัว แรงจูงใจและความมุ่งมั่น และการคิดเชิงบวก โดยแต่ละข้อใช้มาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ในตะวัน กำหอม (2559) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ 5 = ปฏิบัติมากที่สุด, 4 = ปฏิบัติมาก, 3 = ปฏิบัติปานกลาง, 2 = ปฏิบัติน้อย, 1 = ปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในมิติการบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านทั่วไป โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ เช่นเดียวกัน (ในตะวัน กำหอม, 2559) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา คือ 5 = มีประสิทธิผลมากที่สุด, 4 = มีประสิทธิผลมาก, 3 = มีประสิทธิผลปานกลาง, 2 = มีประสิทธิผลน้อย, 1 = มีประสิทธิผลน้อยที่สุด

การพัฒนาเครื่องมือ

1. นำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของถ้อยคำ โดยใช้ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
2. ทดลองใช้ (Try out) แบบสอบถามกับกลุ่มบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน
3. ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่า .972 แสดงถึงความเชื่อมั่นสูง (ในตะวัน กำหอม, 2559)
4. ปรับปรุงและจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มประชากรทั้งหมดจำนวน 396 คน โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการตอบอย่างละเอียด จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์ หากพบว่ามีแบบสอบถามที่กรอกไม่ครบถ้วน ได้มีการแจกใหม่เพื่อทดแทน ก่อนนำข้อมูลที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ระดับการมุ่งอนาคตของบุคลากรทางการศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) พร้อมทั้งแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้ 4.50 – 5.00 = ปฏิบัติมากที่สุด, 3.50 – 4.49 = ปฏิบัติมาก, 2.50 – 3.49 = ปฏิบัติปานกลาง, 1.50 – 2.49 = ปฏิบัติน้อย, 1.00 – 1.49 = ปฏิบัติน้อยที่สุด (ในตะวัน กำหอม, 2559)
2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) พร้อมแปลความหมายตามเกณฑ์ของ Best (1977, อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559: 66) ดังนี้ 4.50 –

5.00 = มีประสิทธิผลมากที่สุด, 3.50 – 4.49 = มีประสิทธิผลมาก, 2.50 – 3.49 = มีประสิทธิผลปานกลาง, 1.50 – 2.49 = มีประสิทธิผลน้อย, 1.00 – 1.49 = มีประสิทธิผลน้อยที่สุด,

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตาม ในตะวัน กำหอม (2559) คือ สูงกว่า 0.90 = ความสัมพันธ์สูงมาก, 0.71 – 0.90 = ความสัมพันธ์สูง, 0.30 – 0.70 = ความสัมพันธ์ปานกลาง, ต่ำกว่า 0.30 = ความสัมพันธ์ต่ำ, 0.00 = ไม่มีความสัมพันธ์

สถิติที่ใช้

สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's r) โดยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

1. การมุ่งอนาคตของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการคาดการณ์และการเตรียมความพร้อมอยู่ในลำดับแรก รองลงมาคือการวางแผนในระยะยาว และด้านที่มีระดับต่ำสุดคือการคิดเชิงบวก

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน โดยลำดับแรกคือการบริหารด้านวิชาการ รองลงมาคือการบริหารทั่วไป และลำดับท้ายสุดคือการบริหารบุคคล

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการมุ่งอนาคตกับประสิทธิผลสถานศึกษาของบุคลากรโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เมื่อตรวจสอบเป็นรายด้าน การมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลสถานศึกษา โดยลำดับความสัมพันธ์สูงสุดคือการบริหารวิชาการ รองลงมาคือการบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ และสุดท้ายคือการบริหารบุคคล

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย

1. การมุ่งอนาคตของบุคลากรทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีลักษณะการมุ่งอนาคตโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ได้รับคะแนนสูงสุดคือ การคาดการณ์และการเตรียมตัว ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพในการมองการณ์ไกลและการวางแผนรองรับสถานการณ์ล่วงหน้า สอดคล้องกับแนวคิดของ โมลี สุทธิโมลิโพธิ์ (2564) ที่อธิบายว่าการมุ่งอนาคตคือความสามารถในการประเมินผลดีผลเสีย และกำหนดวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมในเชิงคุณธรรมและจริยธรรม โดยเฉพาะในมุมมองจิตวิทยา ส่วนด้านการวางแผนระยะยาวซึ่งอยู่ในลำดับที่สอง แสดงถึงความพร้อมในการกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ สอดคล้องกับงานของ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และคณะ (2565) ที่เสนอว่าการบริหารแนวแบบมุ่งอนาคตจำเป็นต้องมีปัจจัยนำเข้าและแผนปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อสร้างผลผลิตและข้อมูลย้อนกลับที่มีคุณภาพ สำหรับด้านการคิดเชิงบวก แม้จะอยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่ยังเป็นจุดที่ควรเสริมสร้างเพิ่มเติมเนื่องจากทัศนคติในเชิงบวกถือเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาตนเองและองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ วรวิฐาน พรเจริญกุล (2561) ที่ชี้ว่าการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตสามารถช่วยให้บุคคลเผชิญและก้าวผ่านอุปสรรคได้อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการยังมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการมุ่งอนาคต โดยมีงานของ ประภาส จิตร์ศิลป์ (2561) และ วิมาลย์ ลีทอง (2563) ที่ระบุว่าการพัฒนาทีมงาน การสื่อสาร และ

วัฒนธรรมองค์กร ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและความสามารถของบุคลากร อีกทั้งปัจจัยด้านภาวะผู้นำและบรรยากาศองค์กรยังเป็นตัวแปรสนับสนุนที่สำคัญ ตามข้อค้นพบของ รัชชพงษ์ ปาละหงษา (2565) ที่รายงานว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ บรรยากาศองค์กร และประสิทธิผลการบริหาร อยู่ในระดับปานกลางถึงสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์ชี้ว่า สถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครมีประสิทธิผลโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ การบริหารวิชาการ รองลงมาคือ การบริหารทั่วไป และด้านที่ต่ำที่สุดคือการบริหารบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานของ เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล (2560) ที่พบว่าปัจจัยทางการบริหารมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียน โดยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสนับสนุนข้อค้นพบของ วิมาลย์ ลีทอง (2563) ที่รายงานว่าโรงเรียนในจังหวัดสกลนครมีประสิทธิผลในระดับสูงทุกด้าน เรียงตามลำดับจากการบริหารวิชาการ บริหารทั่วไป บริหารงบประมาณ และบริหารบุคคล นอกจากนี้ รัชชพงษ์ ปาละหงษา (2565) ก็ยืนยันผลการวิจัยว่าโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีประสิทธิผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยลำดับความสำคัญเริ่มจากการบริหารวิชาการ การบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ และการบริหารบุคคลเช่นเดียวกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการมุ่งอนาคตกับประสิทธิผลสถานศึกษา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า การมุ่งอนาคตของบุคลากรทางการศึกษาเชื่อมโยงกับประสิทธิผลสถานศึกษาในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการมุ่งอนาคตสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลสถานศึกษา โดยลำดับความสัมพันธ์สูงสุดคือด้านการบริหารวิชาการ รองลงมาคือการบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือการบริหารบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล (2560) ที่รายงานว่าปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยปัจจัยสำคัญได้แก่ บรรยากาศองค์กร งบประมาณ นโยบาย กระบวนการบริหาร และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร ขณะเดียวกัน งานของ รัชชพงษ์ ปาละหงษา (2565) ก็ยืนยันผลลัพธ์ในทิศทางเดียวกันว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและประสิทธิผลการบริหารอยู่ในระดับปานกลางและมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ สุชาติพิทย์ มณีรัตนเลิศวานิช (2562) ยังได้ชี้ให้เห็นว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในด้านการตระหนักรู้ การจัดการอารมณ์ และทักษะทางสังคม มีผลต่อประสิทธิผลของการสื่อสารภายในสถานศึกษาในระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย

- 1.1 ส่งเสริมการคิดเชิงบวกอย่างเป็นระบบ
- 1.2 สนับสนุนการวางแผนระยะสั้นและระยะยาว
- 1.3 เพิ่มการฝึกอบรมและสร้างระบบเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
- 1.4 ส่งเสริมแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง
- 1.5 สร้างระบบติดตามความก้าวหน้าในการบรรลุเป้าหมาย

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรออกแบบการวิจัยให้สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล เช่น การใช้โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อแสดงให้เห็นว่าการมุ่งอนาคตของบุคลากรส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในด้านใดบ้าง และอย่างไร

2.2 ควรศึกษาการมุ่งอนาคตและประสิทธิผลของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น หรือโรงเรียนในสังกัดหน่วยงานอื่น เช่น สพฐ. หรือโรงเรียนเอกชน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในแต่ละบริบท

องค์ความรู้ใหม่

บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีการมุ่งอนาคตอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการคาดการณ์และการเตรียมตัวที่โดดเด่นที่สุด ขณะเดียวกันประสิทธิผลสถานศึกษาก็อยู่ในระดับมาก โดยมีการบริหารวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญสูงสุด ผลการวิเคราะห์พบว่า การมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลสถานศึกษาในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะการมุ่งอนาคตของบุคลากรมีส่วนเกื้อหนุนต่อการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการโรงเรียน โดยเฉพาะในมิติการบริหารวิชาการ ทั้งนี้องค์ความรู้ใหม่ที่ได้นำมาใช้ให้เห็นว่า “การมุ่งอนาคต” เป็นกลไกเชิงยุทธศาสตร์ที่สามารถส่งเสริมศักยภาพการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดได้อย่างแท้จริง.

เอกสารอ้างอิง

- กรกนก วงศ์กัลยา. (2566). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุลดิศ คัญทัพ. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี , วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- รัชพงษ์ ปาละหงษา. (2565). ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุกับประสิทธิผลการบริหารของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, วิทยาลัยทองสุข.
- ในตะวัน กำหอม.(2559). การวิจัยการบริหารการศึกษา. โรงพิมพ์ทีคอม จังหวัดมหาสารคาม.วิทยาลัยทองสุข.
- ประภาษ จิตรักศิลป์. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- โมลี สุทธิโมลีโพธิ์. (2564). ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์,มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- วรฐา นพรเจริญกุล. (2561). ผลของการใช้แรงเสริมทางบวกที่ส่งผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมความรับผิดชอบ การส่งงานของนักศึกษา, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิกานดา เกษตรเอี่ยม. (2558). การสร้างทีมงาน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิมาลย์ ลีทอง. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสกลนคร.วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร :มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- สัมฤทธิ์ ทางเพ็ง, ชูติภา บุตรดีวงศ์, สมเกียรติ เจษฎากุลทวี, พลิชฐ์ อมรเชษฐ์, และอภิชาติ นาเลาห์. (2565). การวิจัยแบบผสมผสานวิธี: กระบวนทัศน์การวิจัยในศตวรรษที่ 21. วารสารครุ ศาสตร์ปัญญา, 1(3), 66 - 85.
- สุทธาทิพย์ มณีรัตน์เลิศวานิช. (2562). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลการสื่อสารภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1, หลักสูตรครุศาสตรม หาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- Fullan, M. (2016). **The New Meaning of Educational Change (5th ed.)**. Teachers College Press.
- Miller, C. (2018). The importance of creative education in a digital world. Journal of Digital Learning, 22(4), 12 - 21.

ปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยากับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

COLOGICAL MOTIVATIONAL FACTORS AND ACADEMIC ADMINISTRATION OF
EDUCATIONAL PERSONNEL AT SUKHOTHAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 2.

ชมมณีภา บุญเจ็ก *¹, ถนัด ยันต์ทอง ²
Chomnipa Bunjek *¹, Thanat Yanthong ²

¹⁻² คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข
¹⁻² Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College, Thailand

* E-mail : ntawan@hotmail.com

วันที่รับบทความ 29 ตุลาคม 2568 วันที่แก้ไขบทความ 6 พฤศจิกายน 2568 วันที่ตอบรับบทความ 14 พฤศจิกายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยา 2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยากับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านความสำเร็จในชีวิต รองลงมา คือด้านการได้รับความยอมรับนับถือ และอันดับสุดท้ายคือด้านความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ตามลำดับ 2) การบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยากับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : ปัจจัยจูงใจ; นิเวศวิทยา; การบริหารงานวิชาการ

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the level of ecological motivational factors, 2) study the level of academic administration, and 3) examine the relationship between ecological motivational factors and academic administration among educational personnel in the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2. The sample group in this study consisted of 385 educational personnel. The research instrument used was a questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The research findings revealed that 1) The overall level of ecological motivational factors was high. When considered by aspect, the highest-ranked factor was life achievement, followed by recognition, and the lowest-ranked was career advancement. 2) The overall level of academic administration was high. When considered by aspect, the highest-ranked area was instructional management, followed by curriculum development, and the lowest-ranked was learning process development. 3) The relationship between ecological motivational factors and academic administration among educational personnel in the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2 was found to be at a moderate level, with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords : Motivational factors; Ecology; Academic administration

บทนำ

การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องผสมผสานทั้งศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ ต้องมีความสามารถในการชักจูงและสร้างแรงบันดาลใจแก่บุคลากรให้เกิดความร่วมมือและความผูกพันต่อองค์กร เพื่อให้อยากทำงานและอยู่กับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจึงไม่เพียงทำหน้าที่ในฐานะผู้กำหนดทิศทางการดำเนินงานเท่านั้น แต่ยังต้องเป็นผู้ที่บุคลากรให้ความศรัทธาและยอมรับ อีกทั้งต้องมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้และแปลงเป็นการปฏิบัติที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พร้อมทั้งสามารถสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรในองค์กร (อริญญา วงศ์ใหญ่, 2558) แรงจูงใจถือเป็นกลไกสำคัญที่ผลักดันให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ หากได้รับผลตอบแทนที่สอดคล้องและเหมาะสม ย่อมสร้างความมุ่งมั่นและทุ่มเทในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร วรูม (Vroom, 1970, อ้างถึงใน โชติกา ระโส, 2555) อธิบายว่าแรงจูงใจเป็นพลังภายในที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม โดยขึ้นอยู่กับความต้องการและความคาดหวังของแต่ละคน หากผู้บริหารสามารถจัดการแรงจูงใจให้ตรงกับสิ่งที่บุคลากรต้องการ จะทำให้เกิดความพึงพอใจและเต็มใจที่จะทุ่มเทเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร

ทั้งนี้ ทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg (1959) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของ ปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยา ซึ่งได้แก่ ความสำเร็จ การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้า ปัจจัยเหล่านี้ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรรู้สึกพอใจในงานและรักในสิ่งที่ทำ ส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (ณัฐพงษ์ ไอยรา, 2565) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำหลักการเหล่านี้มาปรับใช้เพื่อสร้างแรงจูงใจและความมุ่งมั่นในการทำงานของครู

แรงจูงใจยังสัมพันธ์โดยตรงกับงานวิชาการซึ่งเป็นการกิจหลักของสถานศึกษา เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และกระบวนการประเมินผลที่เป็นหัวใจสำคัญของคุณภาพ

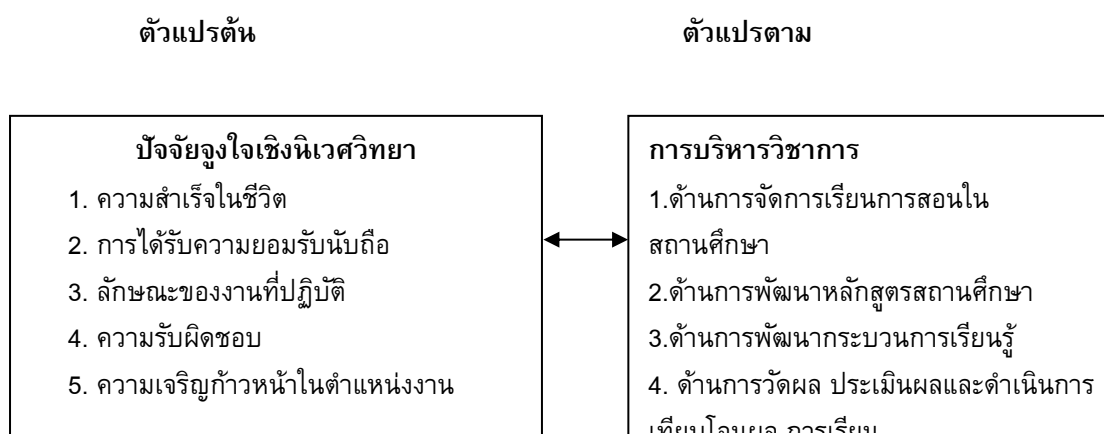
โรงเรียน งานวิชาการจึงนับเป็นบทบาทสำคัญที่สะท้อนประสิทธิภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง (จตุรวัฒน์ วงษ์หาบุศย์ และในตะวัน กำหม่อม, 2564) ดังนั้น หากผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูและบุคลากรได้อย่างเหมาะสม ย่อมช่วยยกระดับคุณภาพทางวิชาการและความสำเร็จของสถานศึกษาโดยรวม(อิสริยา รัฐกิจวิจารณ์ ณ นคร, 2557)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานในฝ่ายวิชาการจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยาที่มีผลต่อการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าวกับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เพื่อหาแนวทางพัฒนาคุณภาพงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ อันจะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของครูและความสำเร็จขององค์กรในระยะยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยากับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงจิตเชิงนิเวศวิทยากับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยทำตามลำดับขั้นตอนการศึกษาไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน และขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 10,988 คน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 385 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ ตารางของ Krejcie & Morgan 1970,อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม. 2559)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นโดยอ้างอิงจากวัตถุประสงค์ ขอบเขต และกรอบแนวคิดการวิจัย รวมถึงนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา ก่อนนำไปใช้จริง ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เครื่องมือมีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 วัดระดับปัจจัยเชิงจิตเชิงนิเวศวิทยาที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1989, อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559) ซึ่งกำหนดระดับคะแนนตั้งแต่ 1 – 5 ตั้งแต่ “น้อยที่สุด” ไปจนถึง “มากที่สุด”

ตอนที่ 2 วัดระดับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษา โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเช่นเดียวกัน โดยให้ผู้ตอบเลือกตามความเหมาะสม (ในตะวัน กำหอม, 2559)

2. การพัฒนาเครื่องมือ

2.1 นำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนของสำนวนภาษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับตัวแปร (IOC: Index of Item Objective Congruence) (Rovinelli & Hambleton, 1977 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559)

2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบไปทดลองใช้ (Try – out) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งไม่ได้อยู่ในกลุ่มวิจัย จำนวน 30 คน

2.3 ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่าได้ค่าเท่ากับ 0.911 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง (Cronbach, 1971 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559)

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาแล้วไปใช้เก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามทั้งหมด 385 ชุด ซึ่งเท่ากับจำนวนประชากรเป้าหมาย โดยดำเนินการดังนี้

1. แจกแบบสอบถามพร้อมชี้แจงวิธีการตอบรวมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยแก่ผู้ตอบ

2. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเพื่อให้มั่นใจว่าผู้ตอบเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์

3. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หากพบข้อบกพร่องหรือตอบไม่ครบ ผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามใหม่ทดแทน

4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระดับปัจจัยเชิงจิตวิทยา ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean: M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) พร้อมทั้งตีความค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ Best (1977, อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559) โดยกำหนดช่วงคะแนนตั้งแต่ “น้อยที่สุด” ถึง “มากที่สุด”

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการ ใช้สถิติเดียวกันกับตอนที่ 1 และตีความค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ Best เช่นกัน นอกจากนี้ เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตวิทยากับการบริหารงานวิชาการ ใช้วิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) (Pearson, 1900 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559) โดยมีเกณฑ์การตีความ ดังนี้ 0.90 = ความสัมพันธ์สูงมาก, 0.71–0.90 = ความสัมพันธ์สูง, 0.30–0.70 = ความสัมพันธ์ปานกลาง, <0.30 = ความสัมพันธ์ต่ำ, 0.00 = ไม่มีความสัมพันธ์

สถิติที่ใช้

สถิติที่นำมาใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (M), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD), และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน โดยอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักทางสถิติ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยเชิงจิตวิทยาของบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อลงลึกในแต่ละด้านพบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือความสำเร็จในชีวิต รองลงมาคือการได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น และปัจจัยที่อยู่ในลำดับสุดท้ายคือความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน

2. ในด้านการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่ได้รับความสำคัญมากที่สุดคือการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รองลงมาคือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตวิทยาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ พบว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เมื่อตรวจสอบเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการ โดยสูงสุดในด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รองลงมาคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรวมถึงการเทียบโอนผลการเรียน ถัดมาคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุดคือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ปัจจัยเชิงจิตวิทยาของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือด้านความสำเร็จในชีวิต รองลงมา คือด้านการได้รับความยอมรับนับถือ และอันดับสุดท้ายคือด้านความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ตามลำดับ ผลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าความพึงพอใจส่วนบุคคล เช่น ความสำเร็จและการได้รับการยอมรับ มีอิทธิพลมากกว่าการได้รับตำแหน่งหน้าที่หรือความก้าวหน้าในสายอาชีพ ซึ่งอาจสะท้อนถึงบริบทขององค์กรที่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องการเลื่อนตำแหน่ง หรือโครงสร้างที่ไม่เอื้อต่อการเติบโตทางวิชาชีพอย่างทั่วถึง ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับหลายงานวิจัยก่อนหน้านี้ ดังนี้ศิริวรรณ อินทสโร (2560) พบว่าแรงจูงใจของครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีความแตกต่างตามประสบการณ์การทำงาน ซึ่งสะท้อนว่าแรงจูงใจไม่ได้เกิดจากตัวงานเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และการรับรู้ของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยนี้ที่พบว่า แรงจูงใจเกิดจากการได้รับการยอมรับและความสำเร็จ มากกว่าปัจจัยภายนอก เช่น การเลื่อนตำแหน่ง กษพรพรรณ สุทธิหิรัญพงศ์ (2562) พบว่า บทบาทของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในด้านความรับผิดชอบและความสำเร็จของงาน เช่นเดียวกับการศึกษานี้ ที่ชี้ว่าความสำเร็จในชีวิตเป็นแรงผลักดันสำคัญ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพงษ์ ไอยรา (2565) แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับบทบาทในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งแสดงถึงการส่งเสริมเชิงระบบ หากแรงจูงใจเพิ่มสูงขึ้นก็สามารถยกระดับประสิทธิภาพการบริหารวิชาการได้

2. การบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ การที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้รับคะแนนสูงสุด แสดงให้เห็นว่าบุคลากรให้ความสำคัญกับการวางแผนการสอน การพัฒนาผู้เรียน และการดำเนินการสอนอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวทางที่ ผจก.จิตร เกิดหิรัญ (2562) ศึกษาไว้ว่า บุคลากรให้ความสำคัญกับแผนการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระอย่างเหมาะสม ขณะที่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แม้จะได้คะแนนรองลงมา แต่ก็ยังอยู่ในระดับมาก ซึ่งสนับสนุนงานของ นุชเรศ คำดีบุญ (2564) ที่เน้นการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและมาตรฐานกลาง ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุดในบริบทนี้ อาจสะท้อนถึงความท้าทายในการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงกระบวนการ ซึ่งต้องใช้ทักษะเชิงวิชาชีพสูงและความเข้าใจในจิตวิทยาการเรียนรู้ อันสอดคล้องกับแนวทางของ ณัฐพงษ์ ไอยรา (2565) ที่เสนอว่า

กระบวนการเรียนรู้ยังมีขั้นตอนและการนิเทศการเรียนการสอนยังคงเป็นจุดที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม การจัดลำดับด้านต่าง ๆ ของการบริหารงานวิชาการในเขตสุโขทัย เขต 2 มีความแตกต่างบางประการจากการศึกษาของ ญัฐพงษ์ ไอยรา (2565) และ ผจงจิตร เกิดหิรัญ (2562) ที่ให้ "การวัดผลและประเมินผล" เป็นอันดับแรก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแต่ละพื้นที่มีบริบทหรือปัญหาทางการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความสำคัญในมิติการบริหารงานวิชาการที่ไม่เหมือนกัน หากพิจารณาร่วมกับงานของ กชพรพรรณ สุทธิหิรัญพงศ์ (2562) และ ศิริวรรณ อินทสโร (2560) จะพบว่า แรงจูงใจที่ดีของครู และบทบาทเชิงสนับสนุนจากผู้บริหารเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการโดยตรง ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ในพื้นที่สุโขทัย เขต 2 น่าจะมีบริบทของแรงจูงใจที่เหมาะสม และผู้บริหารมีบทบาทในการเอื้อให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการพัฒนางานวิชาการ จากงานของ ธุณวรัตน์ วงษ์หาญศย (2564) ที่ชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการ มักถูกจัดอยู่ในลำดับท้ายในการบริหารสถานศึกษาในบางพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยของสุโขทัย เขต 2 กลับชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนยังคงเป็นมิติที่ได้รับความสำคัญสูงสุด สะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักถึงหัวใจของการศึกษาในเชิงวิชาการเป็นอย่างดี

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยากับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการเรียงตาม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อันดับที่ 1 คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และอันดับสุดท้าย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ ปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อยู่ในระดับ ปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม และบริบทเชิงนิเวศในการทำงานส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ แม้ไม่ถึงระดับสูงมากก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยามีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ อินทสโร (2560) พบว่าแรงจูงใจในการทำงานของครูมีความแตกต่างกันตามประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนไปตามบริบทและวุฒิภาวะการทำงาน เช่นเดียวกับที่งานวิจัยนี้ชี้ว่าปัจจัยจูงใจเชิงนิเวศวิทยามีอิทธิพลต่อการบริหารวิชาการ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพงษ์ ไอยรา (2565) รายงานว่าแรงจูงใจมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับบทบาทในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งตรงกับผลวิจัยในครั้งนี้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กชพรพรรณ สุทธิหิรัญพงศ์ (2562) ระบุว่า ปัจจัยจูงใจทั้งในเชิงคุณภาพของงาน ความรับผิดชอบ และความสำเร็จ มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการ หากแต่มีความแตกต่างบางประการ กับงานวิจัยของ ผจงจิตร เกิดหิรัญ (2562) พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นในระดับสูงในทุกด้าน โดยเฉพาะ การวัดผลและประเมินผล อยู่ในอันดับแรก แตกต่างจากงานวิจัยนี้ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในลำดับแรก แสดงถึงบริบทเชิงพื้นที่และลักษณะงานของเขตพื้นที่ที่อาจแตกต่างกัน รวมถึงงานวิจัยของ ในตะวัน กำหม่อม, ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี, โกศล มีคุณ, อัจฉรา วัฒนานรงค์ (2568) พบว่าการบริหารงานวิชาการอยู่ในลำดับท้ายในการบริหารเชิง

บุคลากรของโรงเรียนมัธยม ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยนี้ที่มุ่งเน้นงานวิชาการเป็นหลัก เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายและระดับชั้นของโรงเรียนที่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย

1.1 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สามารถบรรลุเป้าหมายชีวิตในสายงานได้อย่างยั่งยืน

1.2 สร้างระบบการยอมรับและการให้คุณค่าจากทุกภาคส่วน

1.3 เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์และแสดงศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตวิทยาเชิงนิเวศวิทยากับผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้เข้าใจถึงผลกระทบเชิงประจักษ์ของปัจจัยเชิงจิตต่อประสิทธิภาพหรือความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ เช่น การจัดการหลักสูตร การวัดผล และการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งจะช่วยให้เกิดแนวทางในการส่งเสริมแรงจูงใจที่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีขึ้น

2.2 เปรียบเทียบปัจจัยเชิงจิตวิทยาเชิงนิเวศวิทยาระหว่างบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของบริบทด้านสิ่งแวดล้อมทางการทำงาน เช่น วัฒนธรรมองค์กร การสนับสนุนจากผู้บริหาร หรือโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพ ที่มีผลต่อแรงจูงใจ ซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนานโยบายในระดับเขตพื้นที่หรือระดับประเทศได้อย่างเหมาะสม

องค์ความรู้ใหม่

ปัจจัยเชิงจิตวิทยาเชิงนิเวศวิทยามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะความสำเร็จในชีวิตและการได้รับการยอมรับนับถือซึ่งเป็นแรงผลักดันหลักที่เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้อย่างต้องการเสริมสร้างแรงจูงใจเพิ่มเติมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ความสัมพันธ์ในระดับปานกลางระหว่างปัจจัยเชิงจิตกับการบริหารงานวิชาการสะท้อนว่าปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลแต่ยังไม่เต็มศักยภาพ การพัฒนานโยบายที่บูรณาการแรงจูงใจเชิงจิตวิทยากับการบริหารวิชาการจึงเป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษา และสามารถสร้างความสมดุลระหว่างความก้าวหน้าในชีวิตการทำงานกับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน.

เอกสารอ้างอิง

กชพรพรรณ สุทธิรัฐพงศ์. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

โชติกา ระโส. (2555). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏ. นครสวรรค์. ปรินญาณิน พนธ กศ.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฐนวรรตม์ วงษ์หาบาศย์ และในตะวัน กำหมอม. (2564). การบริหารเชิงบูรณาการต่อการบริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตบึงกาฬ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21, หลักสูตรศึกษา

ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,วิทยาลัยทองสุข.

ณัฐพงษ์ ไอยรา. (2565). ความสัมพันธ์ของแรงจูงใจกับบทบาทในการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านท่าบ่อ (ปศุสัตว์อำเภอ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2,หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,วิทยาลัยทองสุข.

นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต.

โนตะวัน กำห่อม. (2559). การวิจัยการบริหารการศึกษา. โรงพิมพ์ที่คอม จังหวัดมหาสารคาม.วิทยาลัยทองสุข.

โนตะวัน กำห่อม, ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, โกศล มีคุณ, อัจฉรา วัฒนาณรงค์. (2568). ปัจจัยเชิงนิเวศวิทยาทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา. มหาวิทยาลัยพะเยา.

ผจงจิตร เกิดศิริชัย. (2562). โวหารการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12. งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนราชินีบูรณะ.

ศิริวรรณ อินทสโร. (2560). แนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย หาดใหญ่, สงขลา.

อริยธูญา วงศ์ใหญ่. (2558) . แรงจูงใจในการปฏิบัติงานงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพ.

อิสริยา รัฐกิจวิจารณ์ ณ นคร. (2557). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 17 (จันทบุรี - ตราด). วิทยานิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

Herzberg, F. (1959). **The Motivation to Work**. John Wiley & Sons, New York.

ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

The causal factors of strategic operations in the Eastern Economic Corridor (EEC) and the quality of education management in schools within the Eastern Economic Corridor

*¹ กวีทัศน์ อะโศด, ² ถนัด ยันต์ทอง

*¹ Kaweet Asod, ² Thanat Yanthong

¹⁻² คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

¹⁻² Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College, Thailand

* E-mail : ntawan@hotmail.com

วันที่รับบทความ 29 ตุลาคม 2568 วันที่แก้ไขบทความ 6 พฤศจิกายน 2568 วันที่ตอบรับบทความ 14 พฤศจิกายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) 2) ศึกษาระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ 1 คือด้านผู้บริหาร รองลงมาคือ ด้านชุมชน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ 2) คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม และอันดับสุดท้าย คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ 3) อิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับ

คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกโดยภาพรวม มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ปัจจัยเชิงสาเหตุ; ยุทธศาสตร์; เขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

Abstract

This study aimed to 1) Examine the level of causal factors of strategic implementation in the Eastern Economic Corridor (EEC); 2) Examine the level of educational management quality in schools located in the EEC area; and 3) Investigate the relationship between the causal factors of strategic implementation in the EEC and the quality of educational management in schools in the Eastern Economic Corridor. The sample group used in this study consisted of 385 educational personnel. The research instrument was a questionnaire. The statistical methods used for data analysis included mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient analysis.

The research findings revealed that 1) The overall level of causal factors of strategic implementation in the Eastern Economic Corridor (EEC) was relatively high. When considering each aspect, the highest was the administrative leadership, followed by community involvement, and the lowest was management and administration. 2) The overall quality of educational management in schools within the Eastern Economic Corridor was also relatively high. When categorized by specific strategies, the highest was the security strategy, followed by the strategy for creating opportunities, equality, and social equity, and the lowest was the strategy for improving quality of life in an environmentally friendly manner. 3) The influence of the causal factors of strategic implementation in the EEC on the quality of educational management in schools in the region showed a moderate positive correlation, which was statistically significant at the 0.01 level.

Keywords: Causal Factors; Strategies; Eastern Economic Corridor (EEC)

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจโลกส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเร่งปรับยุทธศาสตร์เพื่อเสริมศักยภาพการแข่งขันและเชื่อมโยงเศรษฐกิจเข้าสู่ตลาดโลกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในมิติการค้า การคมนาคม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศมีความสะดวก รวดเร็ว และเอื้อต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Naitawan Kumhom, 2024) ภายใต้บริบทนี้ รัฐบาลไทยภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ดำเนินนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการจัดตั้ง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง รวมถึงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องตามกรอบนโยบาย โดยมีเป้าหมายหลักในการยกระดับโครงสร้างเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตประชาชนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) การพัฒนา EEC มีจุดเริ่มต้นจากการเสนอของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2559

และได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ โดยมีนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เป็นผู้ผลักดันหลักร่วมกับกระทรวงคมนาคม กองทัพอากาศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนามีผลในเชิงรูปธรรมภายในปี 2561 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ทั้งนี้ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ออกคำสั่งที่ 2 / 2560 เพื่อเร่งรัดมาตรการพัฒนา EEC ให้บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม

ปัจจัยสำคัญของการขับเคลื่อน EEC อยู่ที่ “คุณภาพของคน” โดยการศึกษาเป็นตัวชี้วัดหลักที่สะท้อนศักยภาพการพัฒนา ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนการมีคุณธรรมและจริยธรรม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2552) อย่างไรก็ตาม การดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2542 – 2551 แม้จะมีความก้าวหน้า แต่ยังถูกวิพากษ์ว่ามุ่งเน้นเพียงการผ่านเกณฑ์ประเมินภายนอก มากกว่าการสร้างระบบคุณภาพที่ยั่งยืนภายในสถานศึกษา (ธีระ รุญเจริญ, 2550) กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากรอบการประกันคุณภาพภายใน โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างระบบที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งการวางมาตรฐาน แผนพัฒนา การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การดำเนินงานดังกล่าวไม่เพียงแต่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา แต่ยังเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ

ทั้งนี้ การประเมินภายนอกรอบสองและรอบสาม (พ.ศ. 2549 – 2558) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่าสถานศึกษาหลายแห่งในเขต EEC ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพในครั้งแรก โดยเฉพาะในตัวบ่งชี้ด้านความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน สะท้อนถึงความจำเป็นในการปรับปรุงระบบการเรียนการสอนและศักยภาพครูผู้สอน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554) ปัญหานี้นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552–2561) ซึ่งกำหนดเป้าหมายการยกระดับมาตรฐาน เพิ่มโอกาสการเรียนรู้ และสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559; ธาราธิป วงษ์แถว, 2566)

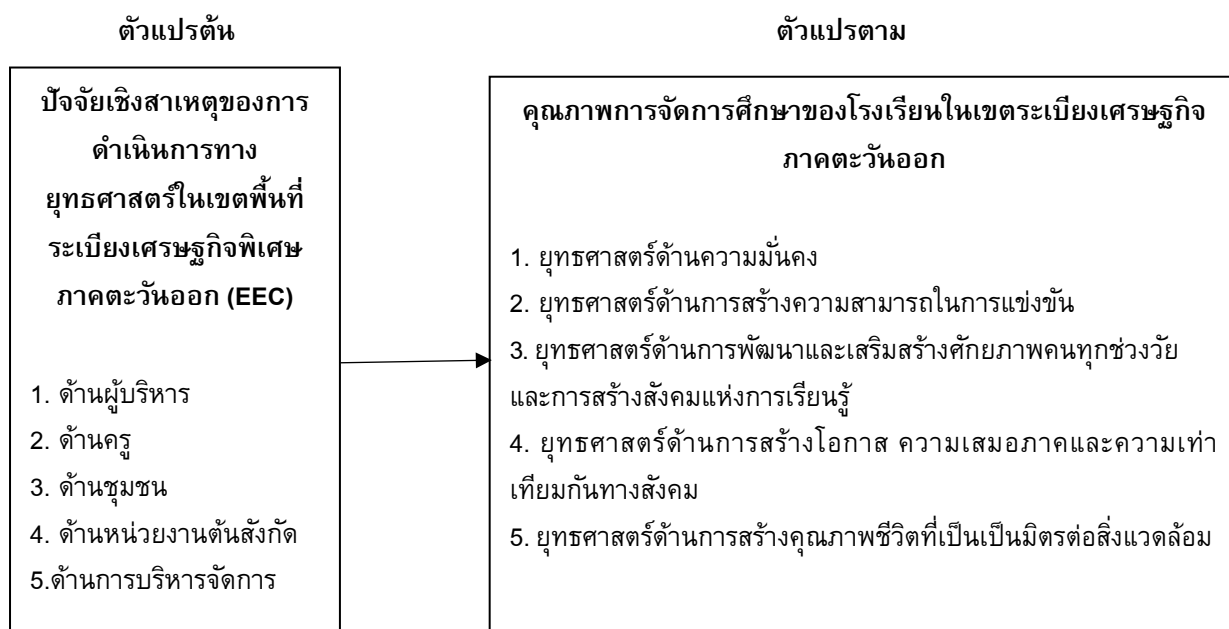
ในเชิงยุทธศาสตร์ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 และ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) ถูกกำหนดขึ้นเพื่อสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) โดยให้ความสำคัญกับการเตรียมทรัพยากรมนุษย์และระบบเศรษฐกิจให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ดังนั้น คุณภาพการศึกษาในเขต EEC จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนศักยภาพของประเทศและจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การศึกษครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยทำตามลำดับขั้นตอนการศึกษาไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน และขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการของโรงเรียนในเขตระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกโดยไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่ชัด และไม่ทราบสัดส่วนของประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ ของโรงเรียนในเขตระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกจำนวน 385 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ ทารุโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1970: 607 – 610 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ แบบสอบถามจำนวน 385 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายปิด ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านชุมชน ด้านหน่วยงานต้นสังกัด และด้านการบริหารจัดการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเช่นเดียวกัน โดยครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม ยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

รูปแบบคำถามเป็น มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ทสเกล (Likert Scale) (Chang, 1993 and Sowers, 2004 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559) โดยมีเกณฑ์ดังนี้ 6 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 5 = เห็นด้วย, 4 = ค่อนข้างเห็นด้วย, 3 = ค่อนข้างไม่เห็นด้วย, 2 = ไม่เห็นด้วย, 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การพัฒนาเครื่องมือ

1.) ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมด้านภาษา โดยใช้ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) (Rovinelli & Hambleton, 1977 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559)

2.) แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วถูกนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 30 คน ซึ่งไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างจริง

3.) ทำการทดสอบ ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .899 แสดงว่าเครื่องมือมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง (Cronbach, 1951 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559)

4.) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลภาคสนามจริง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 385 ชุด ซึ่งเท่ากับจำนวนประชากรเป้าหมาย โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1.) แจกแบบสอบถามพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการตอบให้ผู้ตอบเข้าใจอย่างถูกต้อง
- 2.) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมด
- 3.) ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม หากไม่สมบูรณ์จะดำเนินการแจกใหม่เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน
- 4.) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (Mean: M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) คุณภาพการจัดการศึกษาใช้สถิติเดียวกันคือ M และ SD พร้อมทั้งแปลผลตามเกณฑ์การตีความของ Best (1977) ดังนี้ 1.00 – 1.49 = ต่ำมาก, 1.50–2.49 = ต่ำ, 2.50–3.49 = ค่อนข้างต่ำ, 3.50 – 4.49 = ค่อนข้างสูง, 4.50–5.49 = สูง, 5.50 – 6.00 = สูงมาก

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุกับคุณภาพการจัดการศึกษา โดยใช้เกณฑ์การตีความดังนี้ (Cohen, 1988; อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559) สูงกว่า 0.90 = ความสัมพันธ์สูงมาก, 0.71–0.90 = ความสัมพันธ์สูง, 0.30–0.70 = ความสัมพันธ์ปานกลาง, ต่ำกว่า 0.30 = ความสัมพันธ์ต่ำ, 0.00 = ไม่มีความสัมพันธ์

สถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's r) โดยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (ในตะวัน กำหอม, 2559)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ จากการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง เมื่อตรวจสอบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้บริหาร ได้รับการประเมินสูงสุด รองลงมาคือ ด้านชุมชน ส่วนที่ได้ค่าต่ำสุดคือ ด้านการบริหารจัดการ

2. คุณภาพการจัดการศึกษาในเขต EEC คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่ได้คะแนนสูงสุดคือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ตามด้วย ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางสังคม ขณะที่ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้คะแนนต่ำสุด

3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุกับคุณภาพการจัดการศึกษา ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยอยู่ในระดับ ปานกลาง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์แยกรายด้านพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการจัดการศึกษามากที่สุดใน ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ รองลงมาคือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางสังคม และ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่วน ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง อยู่ในลำดับสุดท้าย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของโรงเรียนในเขตระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกโดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ 1 คือด้านผู้บริหาร รองลงมาคือ ด้านชุมชน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ การดำเนินการทางยุทธศาสตร์ของโรงเรียนในพื้นที่ EEC อยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้บริหารมีระดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านชุมชน และด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับต่ำสุด สะท้อนให้เห็นว่า “ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์” ของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาในบริบทเขตพิเศษทางเศรษฐกิจ ในขณะที่ระบบบริหารจัดการยังต้องได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 1) ด้านผู้บริหาร ผลงานของ ธารธิป วงษ์แก้ว (2566) สนับสนุนว่า “ผู้บริหาร” เป็นผู้นำสำคัญในการผลักดันยุทธศาสตร์เชิงรุกใน EEC โดยเน้นภาวะผู้นำเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมทางการศึกษา สอดคล้องกับ Comin (2004) ที่ชี้ว่า ภาวะผู้นำคือปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนคุณภาพองค์กร โดยเฉพาะในบริบทการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 2) ด้านชุมชนความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ การมีส่วนร่วมของชุมชนใน EEC ถือว่าอยู่ในระดับดี รองรับผลการศึกษาของวรรณมน จันทรโอกุล และคณะ (2561) ที่ชี้ว่าความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา (Multilevel Factors) เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลัก เช่นเดียวกับ Chapman and Al-Khawaldeh (2002) ที่พบว่าการสื่อสารภายในองค์กรและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย มีผลต่อความสำเร็จของยุทธศาสตร์เชิงกลยุทธ์ 3) ด้านการบริหารจัดการ แม้บริบทของ EEC จะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ด้านการบริหารจัดการยังคงเป็นจุดอ่อนที่ต้องพัฒนาให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น งานวิจัยของ Kop, R., & Hill, A. (2008) ชี้ให้เห็นว่าอุปสรรคในการบริหารเชิงกลยุทธ์ในองค์กร ได้แก่ ขาดการวางแผน ผิดกรอบ และภาวะผู้นำที่ชัดเจน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยฉบับนี้ที่พบว่าการบริหารจัดการในโรงเรียน EEC ยังอยู่ในระดับต่ำสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ พูลสมบัติ (2560) เน้นการวางยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากล พบว่ายุทธศาสตร์ที่ชัดเจนจะช่วยพัฒนาทั้งด้านวิชาการ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนใน EEC ที่ต้องตอบโจทย์ “ตลาดแรงงานใหม่” สอดคล้องกับงานวิจัยของ ในตะวัน กำห่อม (2567) พบว่า “New S-Curve” หรืออุตสาหกรรมแห่งอนาคตมีอิทธิพลต่อการจัดทำยุทธศาสตร์มากที่สุด ซึ่งสะท้อนว่ายุทธศาสตร์ทางการศึกษาต้องสอดคล้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจและแรงงาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2560) และ นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์ (2561) เน้นย้ำถึงความสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์แบบองค์รวม โดยเฉพาะการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และการติดตามประเมินผล ซึ่งยังเป็นข้อท้าทายของสถานศึกษาใน EEC ปัจจุบัน

2. คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียบังเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม และอันดับสุดท้าย คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ “คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียบังเศรษฐกิจภาคตะวันออก” ซึ่งพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง โดย 1) ภาพรวมของคุณภาพการจัดการศึกษา: ระดับค่อนข้างสูงผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนในเขตระเบียบังเศรษฐกิจภาคตะวันออกสามารถจัดการศึกษาได้ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสะท้อนถึงการบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากร และการพัฒนาองค์ประกอบภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคง ที่ได้อันดับหนึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธารธิป วงษ์แก้ว (2566) ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายด้านความมั่นคง ถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจ 2) ยุทธศาสตร์ที่โดดเด่น คือ ความมั่นคงและความเสมอภาค ลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ปรากฏ คือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ด้านความเสมอภาคและโอกาสทางสังคม

ยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนในเขตนี้มีการปรับนโยบายและการบริหารจัดการที่เน้นความมั่นคงทางสังคมเป็นหลัก สอดคล้องกับ แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์ของธรรมาภิบาล วงษ์แก้ว ที่ระบุถึงความจำเป็นของ “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง” และ “การจัดการศึกษาตอบสนองการดำเนินชีวิตวิถีใหม่” เพื่อขับเคลื่อนประเทศไปในทิศทางที่ยั่งยืนและมีเสถียรภาพ 3) ด้านสิ่งแวดล้อมยังเป็นจุดอ่อน แม้ภาพรวมจะอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แต่ด้านสิ่งแวดล้อมยังอยู่ในลำดับท้ายสุด ซึ่งสะท้อนถึงช่องว่างด้านการบูรณาการสิ่งแวดล้อมเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้าน “การสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” งานวิจัยของ ไนตะวัน กำหอม (2567) และ วรชมน จันทรีโอกุล (2561) แสดงให้เห็นว่าความเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาทักษะชีวิตในยุคใหม่ ซึ่งยังไม่ถูกบูรณาการอย่างเต็มที่ในบางโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไนตะวัน กำหอม (2567) และ ธรรมาภิบาล วงษ์แก้ว (2566) ได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นของการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อ “อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-Curve)” ซึ่งส่งผลต่อแนวยุทธศาสตร์ที่ต้องปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ การวางแผนกลยุทธ์จึงไม่ใช่เพียงการวางแผนภายในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงภาคภายนอก ทั้งภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากงานวิจัยของ นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์ (2561) และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2560) พบว่า การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ขณะที่ อุไรวรรณ พูลสมบัติ (2560) ย้ำว่าการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต้องอาศัยองค์ประกอบทั้งทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สื่อสาร และมีคุณธรรม ซึ่งจะส่งผลต่อการผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพในระยะยาว

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยภาพรวม มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับคุณภาพการจัดการศึกษา เรียงตาม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อันดับที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เท่ากับ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ รองลงมาคือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม เท่ากับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และอันดับสุดท้าย ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ตามลำดับ ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ มี ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับคุณภาพการจัดการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ในเขต EEC มีผลเชิงบวกต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน แม้ไม่ใช่ในระดับสูง แต่เพียงพอที่จะแสดงถึงความสำคัญของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ต่อการศึกษาพื้นฐาน เมื่อลงลึกในแต่ละด้าน พบว่า ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด แสดงให้เห็นว่าการลงทุนด้านการเพิ่มศักยภาพกำลังคนและสร้างความสามารถในการแข่งขันมีผลชัดเจนต่อคุณภาพการศึกษาในทางตรงกันข้าม คือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีความสัมพันธ์ต่ำสุด อาจแสดงให้เห็นว่าประเด็นด้านความมั่นคงยังไม่เชื่อมโยงกับคุณภาพการศึกษาชัดเจน หรือยังไม่ถูกแปรสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ พูลสมบัติ (2560) ได้พัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากล โดยมี 7 องค์ประกอบคุณภาพ และ 3 ยุทธศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยใน EEC ที่เน้นการพัฒนาศักยภาพ

คน โดยเฉพาะทักษะชีวิต ทักษะการคิด และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นพื้นฐานของการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2560) เสนอองค์ประกอบของ การวางแผนกลยุทธ์ใน โรงเรียน ซึ่งสะท้อนแนวคิดเชิงระบบเช่นเดียวกับที่ใช้ในเขตพัฒนาพิเศษ EEC โดยพบว่าโรงเรียนที่มีแผนกล ยุทธชัดเจน ย่อมสามารถเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาคได้ดีกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรชมน จันทรโอกุล และคณะ (2561) ศึกษาการวิเคราะห์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับ และใช้เทคนิค TOWS MATRIX ซึ่ง ช่วยให้เห็นว่า หากโรงเรียนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์รอบด้านได้ดี จะสามารถเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับ พื้นที่กับการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์ (2561) เน้นการ บริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ที่มีขั้นตอนวิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดกลยุทธ์ และควบคุมกลยุทธ์ที่ชัดเจน สนับสนุนผลการวิจัยในครั้งนี้ที่ระบุว่า การบริหารแบบมียุทธศาสตร์ส่งผลต่อ คุณภาพการจัดการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภัทร พงษ์อร่าม และวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2562) กล่าวถึง การกำกับผลลัพธ์การจัดการศึกษา ที่จำเป็นต้องมีตัวชี้วัดและระบบประเมินผลที่แม่นยำ ซึ่งเชื่อมโยง กับผลการวิจัยนี้ ที่คุณภาพการศึกษาจะสูงขึ้นได้ต่อเมื่อยุทธศาสตร์ถูกขับเคลื่อนด้วยกลไกการวัดและติดตาม ผลอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับงานวิจัยของ ในตะวัน กำหอม (2567) ยืนยันถึงอิทธิพลของปัจจัยอุตสาหกรรม แห่งอนาคต (New S - Curve) ที่มีต่อการกำหนดยุทธศาสตร์ทางการศึกษาในเขต EEC ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของบทความนี้ที่ชี้ว่า ยุทธศาสตร์ที่เน้นการพัฒนารองรับเศรษฐกิจอนาคต ส่งผลสูงสุดต่อ คุณภาพการศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธารธิป วงษ์แก้ว และคณะ (2566) เสนอ แนวทาง ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนใน EEC โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านผู้บริหาร ครู ชุมชน และต้นสังกัด ซึ่งเป็นองค์ประกอบเชิงสาเหตุที่ครอบคลุมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

- 1.1 เสริมสร้างบทบาทเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา
- 1.2 พัฒนาศักยภาพครูให้ตอบโจทย์การพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์
- 1.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน
- 1.4 ปรับปรุงบทบาทของหน่วยงานต้นสังกัดให้สนับสนุนเชิงระบบ
- 1.5 พัฒนาและเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียน

2. ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษากลไกการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC ที่ ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อวิเคราะห์รูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับภาค ธุรกิจ/อุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC ว่าส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างไร โดยเฉพาะทักษะด้านอาชีพ นวัตกรรม และการเป็นผู้ประกอบการ

2.2 วิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในพื้นที่ EEC เพื่อ ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโดยมุ่งสร้างหรือพัฒนารูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ EEC ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ครู ผู้บริหาร ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ - เอกชน)

องค์ความรู้ใหม่

การดำเนินงานทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะบทบาทของผู้บริหารและชุมชนที่มีอิทธิพลสูงกว่าการบริหารจัดการทั่วไป คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและการสร้างโอกาสทางสังคมเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญ อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและคุณภาพการศึกษาพบในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์จำเป็นต้องบูรณาการหลายมิติ องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นคือการจัดการศึกษาในพื้นที่ EEC ต้องอาศัยการเชื่อมโยงระหว่างภาคการบริหาร ชุมชน และยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้องกันเพื่อยกระดับคุณภาพอย่างยั่งยืน.

เอกสารอ้างอิง

- ชนภัทร พงษ์อร่าม และวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. (2562) "กลยุทธ์การกำกับผลลัพธ์การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล, คุุณงิบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลงมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- ธราธิป วงษ์แก้ว. (2566). แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณงิบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แอล.ที.เพรส.
- นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์, ทศนีย์ ทิพย์คงคา, และเอก เกิดเต็มภูมิ. (2564, กุมภาพันธ์). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(2),
- โนตะวัน กำห่อม. (2559). *การวิจัยการบริหารการศึกษา*. โรงพิมพ์ทีคอม จังหวัดมหาสารคาม.วิทยาลัยทองสุข.
- ประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2560). องค์ประกอบการวางแผนกลยุทธ์ในโรงเรียน, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณมน จันทรโอกุล และคณะ. (2561). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของกลุ่มการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม : การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุแบบพหุระดับและการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค TOWS MATRIX. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580. สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564), ค้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567. จาก www.nesdb.go.th/main.php?filename=develop_issue.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554. (อัสสัณหา).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อุไรวรรณ พูลสมบัติ (2560) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากล, หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- Chapman, R., & Al-Khawaldeh, K. (2002). Quality management world-wide: TQM and labour productivity in Jordanian industrial companies. The TQM Magazine, 14, 248-262. <http://dx.doi.org/10.1108/09544780210429861>.
- Comin, D., & Hobijn, B. (2004). Cross-Country Technology Adoption: Making the Theories Face the Facts. Journal of Monetary Economics, 51, 39 - 83.
- Kop, R., & Hill, A. (2008). Connectivism: Learning theory of the future or vestige of the past? International Review of Research in Open and Distance Learning, 9, 1 - 13.
- Naitawan Kumhom, (2024) Strategy for Developing the Quality of Education According to Demand that Meets the Needs of Manpower in the Thailand's Eastern Economic Corridor (January 1, 2024). Asian Political Science Review, Vol. 8, No. 1, 2024, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4764354> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4764354>.

AGROECOLOGY IN BUDDHIST FARMING COMMUNITIES OFFERS A HOLISTIC, CULTURALLY RESONANT PATH TO SUSTAINABLE FOOD SYSTEMS.

Phra Anuphon Chanh Tam Maneerut Anam Nikaya Sangha ^{*1}, Chananan Rinthanalert ²
and Pruchya Meenongthongmahasan ³

¹*independent scholar, Thailand*

²⁻³ *The College of Politics, Government and Administration
Shinawatra University, Thailand
e-mail: anuphon_c@gmail.com*

Received 23 September 2025

Revised 10 October 2025

Accepted 15 October 2025

ABSTRACT

The integration of agroecology within Buddhist farming communities offers a culturally resonant and holistic approach to sustainable food systems. Grounded in ecological wisdom and Buddhist principles of interconnectedness and compassion, agroecology transcends conventional agricultural practices to become a profound expression of ethical values and spiritual insight. This synergy fosters empowerment within communities through the recognition and utilization of traditional knowledge, enhancing cultural resilience and local adaptation. By reducing reliance on synthetic inputs, agroecology promotes soil health, biodiversity, and resilience to climate change, ultimately enhancing food security and nutrition outcomes. Furthermore, agroecology fosters community cohesion by promoting shared purpose, collaboration, and a deeper connection with nature, while safeguarding cultural heritage in the face of globalization. Through its integration, agroecology not only addresses environmental and socio-economic challenges but also strengthens the symbiotic relationship between humans and nature, offering a promising pathway towards sustainable futures rooted in both ecological wisdom and cultural legacy.

Keywords: Agroecology; Buddhist farming communities; sustainability; ecological wisdom; food security; interconnectedness.

Introduction

In the pursuit of sustainable food systems, the fusion of ecological wisdom with cultural traditions represents a promising pathway towards harmony with nature. (Kuyek, D, 2002) According to Limprapoowiattana (2022) discussed Buddhist farming communities who agree that agroecology offers a holistic and culturally resonant path to sustainable food systems. And Limprapoowiattana places importance on traditional, spiritual values in their farming practices, and see agroecology as a way to align their agricultural activities with principles of sustainability and harmony with nature. On the other hand, they place importance on agricultural practices or philosophies that are more effective or practical in achieving sustainable food systems. Additionally, Rattan Lal (2018) argue that a focus on a specific religion or cultural tradition in farming practices may limit innovation and diversity in the agricultural sector. And Food and Agriculture Organization (FAO) cooperate in developing good practices for agriculture that minimizing impact to biodiversity which contribute to food security for the world population.(Alongkorn, 2023) Amongst the array of sustainable agricultural methods, agroecology stands out for its holistic ethos and seamless integration with natural rhythms.(Kremen, C., & Miles, A., 2012) Within Buddhist farming communities, where reverence for interconnectedness and environmental stewardship are deeply ingrained, agroecology not only aligns with cultural values but also offers practical solutions to pressing environmental and socio-economic dilemmas.(Hendrickson, J., James, H. S., & Heffernan, W. D., 2001) In this paper, the writer will argue that agroecology in Buddhist farming communities offers a holistic, culturally resonant path to sustainable food systems. The writer got interested in writing this paper because in the writer's country temples promote diverse agricultural practices and crop cultivation, including a significant surplus of produce suitable for small - scale business ventures, following the teachings of Buddhism. The effectiveness of agroecological practices in nurturing sustainability and cultural resonance within Buddhist farming communities is under close scrutiny. Agroecology, as both a philosophy and a practical approach to farming, reflects these principles by prioritizing ecological resilience while fostering profound spiritual connections to the land.(Altieri, M. A., 2002) Evaluating the integration of agroecological methods within these communities' sheds light on its potential to fortify traditional values and deepen cultural bonds with the environment, further reinforcing the symbiotic relationship between humans and nature.(Poudel, D. D., & Dhakal, M. R., 2015) Moreover, a thorough examination of the socio-economic ramifications of embracing agroecological principles in Buddhist farming communities is imperative.(Gliessman, S. R., 2014) Additionally, safeguarding indigenous knowledge and traditions through sustainable agricultural practices not only preserves cultural heritage but also cultivates a sense of collective identity and belonging, laying the groundwork for sustainable futures rooted in both ecological wisdom and cultural legacy.

1. Alignment with Buddhist Principles

The foundational principles of agroecology echo the profound teachings of Buddhism, intertwining ecological wisdom with spiritual insight. At its core, both agroecology and Buddhist philosophy emphasize the interconnectedness of all life forms and the imperative to minimize harm.(Gliessman, S. R., 2007) Through the cultivation of mindfulness (*sati*) and compassion (*karuṇā*) towards every sentient being, agroecological farming transcends mere agricultural practice, embodying a profound ethical ethos that nurtures not only the soil but also the soul.(Bhikkhu, T., 2016)

The principle of interconnectedness (Paṭicca-samuppāda) in Buddhism underscores the intricate web of relationships that bind all phenomena together.(Bodhi, B., 2012) Similarly, agroecology recognizes the delicate balance within ecosystems, acknowledging the interdependence of soil, water, plants, animals, and humans. This interconnected view emphasizes the need for holistic agricultural practices that prioritize harmony and sustainability over-exploitation and degradation.

Central to both traditions is the cultivation of compassion (*Metta*), an unconditional love and goodwill towards all beings. In agroecology, this manifests as a deep respect for the land and all its inhabitants, motivating farmers to steward the earth with care and kindness. By embracing *ahimsā* (non - harming), agroecological practitioners adopt cultivation methods that minimize harm to the environment and promote the well - being of all living beings, aligning with the Buddhist principle of refraining from causing suffering to any sentient being.(Altieri, M. A., 1995)

Moreover, the concept of impermanence (Anicca) reminds us of the ever - changing nature of existence, including the dynamic cycles of birth, growth, decay, and renewal inherent in agricultural ecosystems.(Sangha, K. K., & Reis, P. M., 2018) Buddhist farmers, attuned to the transient nature of life,

adapt their practices in response to environmental fluctuations, embracing the principles of agroecology with resilience and flexibility.

2. Reduction of Synthetic Inputs

Implementing agroecology involves moving away from synthetic inputs like chemical fertilizers and pesticides, which harm ecosystems and soil health. Instead, agroecological farmers focus on replenishing soil fertility through composting and crop rotation, promoting a diverse ecosystem that naturally manages pests and diseases.(Altieri, M. A., 1995) This approach aligns with Buddhist principles of non - violence (ahimsā) and reverence for all life forms, as chemical pesticides endanger beneficial insects, soil organisms, and human health.(Wezel, A., Casagrande, M., Celette, F., Vian, J. F., Ferrer, A., & Peigné, J.,2014) By reducing reliance on synthetics, agroecology ensures the long-term sustainability of agricultural systems, preserving soil health and enhancing resilience to environmental challenges.

Transitioning to agroecology not only improves ecological integrity but also honors cultural values within Buddhist farming communities. By embracing sustainable farming practices, these communities uphold their ethos of compassion and environmental stewardship, fostering a harmonious relationship with the land.(Altieri, M. A., 2004) This shift towards agroecology not only benefits local communities but also contributes to global efforts towards food security and environmental sustainability

3. Empowering communities and promoting self - reliance.

Agroecology in Buddhist farming communities empowers individuals and communities through the recognition and utilization of traditional knowledge. This empowerment manifests in various ways:

3.1 Community Ownership: Traditional knowledge forms the backbone of agricultural practices in Buddhist farming communities, representing centuries of wisdom passed down through generations. By implementing agroecology based on this traditional knowledge, communities assert ownership over their agricultural systems. This sense of ownership fosters pride and autonomy, empowering communities to make decisions that align with their cultural values and environmental sustainability goals.

3.2 Cultural Resilience: The integration of traditional knowledge into agroecological practices enhances cultural resilience within Buddhist farming communities. Traditional farming methods are deeply intertwined with cultural beliefs, rituals, and practices, serving as a repository of cultural heritage. By preserving and promoting traditional knowledge through agroecology, communities strengthen their cultural identity and resilience in the face of external pressures and challenges.

3.3 Local Adaptation: Traditional knowledge is inherently local, shaped by the specific environmental conditions, landscapes, and biodiversity of each region. Agroecology in Buddhist farming communities emphasizes the importance of local adaptation, drawing upon traditional wisdom to develop farming practices suited to local ecosystems. This localization of agricultural knowledge enhances resilience to environmental changes and ensures sustainable resource management tailored to the needs of the community.

3.4 Knowledge Exchange: The adoption of agroecological practices facilitates knowledge exchange within Buddhist farming communities, particularly between generations. Elders possessing traditional wisdom play a vital role in mentoring younger generations and transferring knowledge about sustainable agricultural practices. This intergenerational exchange strengthens bonds within the community and ensures the continuity of traditional farming knowledge for future generations.

3.5 Social Cohesion: The recognition and utilization of traditional knowledge in agroecology foster social cohesion within Buddhist farming communities. Collaborative decision-making processes and collective action towards sustainable agriculture goals strengthen bonds among community members. By working together to preserve and promote traditional farming practices, communities cultivate a shared sense of identity and purpose, bolstering social cohesion and solidarity

4. Enhancing Food Security and Resilience

Amidst the challenges posed by climate change and environmental degradation, ensuring food security is of paramount importance, especially for vulnerable communities. Agroecological farming emerges as a pivotal strategy in this regard, offering resilience and sustainability. By diversifying crops and integrating agroforestry techniques, Buddhist farming communities in Thailand can fortify their food security in the face of climate - related adversities.

In Thailand, the implementation of agroecological practices has demonstrated tangible benefits for food security and resilience. For example, the Sustainable Agriculture Network (SAN) in Thailand has been promoting agroecological principles among farmers across the country. Through initiatives such as promoting diversified cropping systems, organic farming, and agroforestry, SAN has empowered farming communities to enhance their resilience to climate change while improving food security. (Paungfoo - Lonhienne, C., & Lonhienne, T. G. A., 2012)

One notable example is the Community Supported Agriculture (CSA) movement in Thailand, where farmers and consumers collaborate to create local food systems based on agroecological principles. CSA initiatives promote biodiversity by growing a variety of crops, including traditional and indigenous varieties, which increases resilience to pests, diseases, and climate variability. Additionally, agroforestry practices such as intercropping trees with food crops provide multiple benefits, including soil conservation, microclimate regulation, and additional sources of income for farmers. (Asian Farmers' Association for Sustainable Rural Development (AFA), 2018)

Moreover, government-supported programs like the Sufficiency Economy Philosophy (SEP) in Thailand emphasize sustainable and self-reliant agriculture at the community level. By promoting agroecological practices aligned with Buddhist principles of moderation and balance, SEP aims to enhance food security while reducing vulnerability to external shocks. (Thammarat, K., & Jieqiong, S., 2019)

Moreover, government-supported programs like the Sufficiency Economy Philosophy (SEP) in Thailand emphasize sustainable and self-reliant agriculture at the community level. By promoting agroecological practices aligned with Buddhist principles of moderation and balance, SEP aims to enhance food security while reducing vulnerability to external shocks. (Thammarat, K., & Jieqiong, S., 2019)

5. Improving Nutrition and Health Outcomes

Agroecological farming systems promote biodiversity both above and below ground. Diverse crops not only provide a wider range of nutrients but also support diverse ecosystems, enhancing soil health and resilience to pests and diseases. (Perfecto, I., Vandermeer, J., & Wright, A. L., 2009) This diversity translates into a more varied diet for communities, reducing their reliance on a few staple crops and thereby decreasing vulnerability to nutritional deficiencies.

Furthermore, agroecology emphasizes organic and sustainable farming practices, which contribute to the production of healthier food. (Baldock, J., Beaufoy, G., Brouwer, F., & Godeschalk, F., 1996) By avoiding synthetic pesticides and fertilizers, agroecological farmers produce food free from harmful chemicals, reducing the risk of pesticide residues in food and water sources. Organic farming practices also promote soil fertility and biodiversity, resulting in crops with higher nutrient content and better taste.

The nutritional benefits of agroecology extend beyond physical health to include cultural and spiritual dimensions. In Buddhist communities, where the interconnectedness of all life is emphasized, agroecology aligns with the principles of compassion and non-harming (ahimsā). (Gomiero, T., Pimentel, D., & Paoletti, M. G., 2011) By cultivating food in harmony with nature and without causing harm to other living beings, agroecological farming practices support not only the physical health of individuals but also their moral and spiritual well-being. (Altieri, M. A., 2002)

6. Fostering Community Cohesion and Cultural Preservation

Within the context of Buddhist farming communities, the adoption of agroecological principles catalyzes the fostering of community cohesion and preserving cultural heritage. (Altieri, M. A., 2004) This process not only strengthens social bonds but also contributes to the resilience of these communities in the face of external pressures. Several key factors contribute to this phenomenon:

6.1 Shared Purpose and Collaboration: Agroecology promotes a shared sense of purpose among community members as they work together to implement sustainable farming practices. (Altieri, M. A., & Nicholls, C. I., 2017) By collaborating on tasks such as crop rotation, composting, and natural pest management, farmers forge strong interpersonal connections based on mutual support and cooperation. (Scoones, I., & Thompson, J., 2009) This collaborative spirit fosters a sense of belonging and collective responsibility towards the land and its resources.

6.2 Cultural Transmission: The practice of agroecology provides a platform for the transmission of cultural knowledge and traditions from one generation to the next. (Altieri, M. A., 2004) Elders within Buddhist farming communities play a crucial role in passing down traditional farming

techniques, ecological wisdom, and spiritual values to younger members. This intergenerational exchange not only preserves cultural heritage but also strengthens familial and communal ties, ensuring the continuity of cultural practices in an ever-changing world.(Gliessman, S. R., 2014)

6.3 Reconnection with Nature: Agroecology encourages a deeper connection with the natural world, emphasizing the interdependence between humans, plants, animals, and ecosystems. By cultivating mindfulness and reverence for the land, farmers develop a profound appreciation for the ecological processes that sustain life.(Sangha, K. K., & Reis, P. M.,2018) This reconnection with nature fosters a sense of awe and gratitude, reinforcing the spiritual dimensions of cultural identity and environmental stewardship.

6.4 Resilience to Globalization: In an era characterized by rapid globalization and homogenization, agroecology serves as a bulwark against cultural erosion. By prioritizing local knowledge, practices, and biodiversity, Buddhist farming communities assert their autonomy and resilience in the face of external economic and cultural influences. Agroecology enables communities to maintain their distinct cultural identities while adapting to changing environmental conditions and market dynamics.(Mollison, B., 1990)

The adoption of agroecological principles in Buddhist farming communities not only promotes sustainable agriculture but also strengthens community cohesion and cultural preservation. By nurturing social bonds, transmitting traditional knowledge, and fostering a deeper connection with nature, agroecology becomes a powerful tool for safeguarding cultural heritage and resilience in an increasingly globalized world.

Conclusion

In conclusion, the integration of agroecology within Buddhist farming communities presents a holistic and culturally resonant approach to achieving sustainable food systems. By blending ecological wisdom with cultural traditions, agroecology not only addresses environmental and socio-economic challenges but also strengthens the bonds between humans and nature. Through the alignment with Buddhist principles of interconnectedness, compassion, and impermanence, agroecology transcends mere agricultural practice to become a profound expression of ethical values and spiritual insight.

The adoption of agroecological principles empowers individuals and communities within Buddhist farming communities through the recognition and utilization of traditional knowledge. This empowerment extends to various aspects, including community ownership, cultural resilience, local adaptation, knowledge exchange, sustainable livelihoods, and social cohesion. By embracing agroecology, communities assert their autonomy and resilience, preserving cultural heritage while fostering a deeper connection with the land and its resources.

Moreover, agroecology in Buddhist farming communities not only enhances food security, and improves nutrition and health outcomes, but also fosters community cohesion and cultural preservation. Through shared purpose, collaboration, cultural transmission, reconnection with nature, resilience to globalization, and community empowerment, agroecology becomes a transformative force for sustainability and cultural resilience. Ultimately, agroecology offers a promising pathway towards harmony with nature and the cultivation of sustainable futures rooted in both ecological wisdom and cultural legacy.

References

- Altieri, M. A. (1995). *Agroecology: The science of sustainable agriculture* (2nd ed.). pp 96.
- Altieri, M. A. (1995). *Agroecology: The science of sustainable agriculture*. Westview Press. pp 13 - 20.
- Altieri, M. A. (1995). *Agroecology: The science of natural resource management for poor farmers in marginal environments*. *Agriculture, Ecosystems & Environment*, 93(1 - 3), pp 1 - 24.
- Altieri, M. A. (1995). Linking ecologists and traditional farmers in the search for sustainable agriculture. *Frontiers in Ecology and the Environment*, 2(1), pp 35 - 42.
- Altieri, M. A., & Nicholls, C. I. (2017). Agroecology and the design of climate change - resilient farming systems. *Agroecology and Sustainable Food Systems*, 41 (7 - 8), pp 877 - 899.
- Asian Farmers' Association for Sustainable Rural Development (AFA). (2018). *Community Supported Agriculture (CSA) in Asia: A Review of Status, Challenges, and Opportunities*. Quezon City, Philippines.
- Baldock, J., Beaufoy, G., Brouwer, F., & Godeschalk, F. (1996). *Farming at the margins: Abandonment or redeployment of agricultural land in Europe*. European Commission, Directorate General for Agriculture Vol. 22, pp. 1 - 164.

- Bhikkhu, T. (2016). *What the Buddha Taught*. Bukkyo Dendo Kyokai America. pp 45 - 67.
- Bodhi, B. (2012). *Dependent origination: The Buddhist law of conditionality*. Buddhist Publication Society. p 14.
- Earthscan., Jackson, L. E., & Pascual, U. (2016). Agroecological practices for sustainable agriculture: A review. *Agronomy for Sustainable Development*, 36(1), pp 1 - 20.
- Gliessman, S. R. (2007). *Agroecology: The ecology of sustainable food systems* (2nd ed.). CRC Press. pp 3-18
- Gliessman, S. R. (2014). *Agroecology: The ecology of sustainable food systems*. CRC Press. pp 231 - 243.
- Gomiero, T., Pimentel, D., & Paoletti, M. G. (2011). Environmental impact of different agricultural management practices: Conventional vs. organic agriculture. *Critical Reviews in Plant Sciences*, 30(1-2), pp 95-124.
- Hendrickson, J., James, H. S., & Heffernan, W. D. (2001). Globalization, localization, and sustainable livelihoods. *Sociologia Ruralis*, 41(4), pp 345 - 363.
- Kremen, C., & Miles, A. (2012). Ecosystem services in biologically diversified versus conventional farming systems: Benefits, externalities, and trade-offs. *Ecology and Society*, 17(4), p 40.
- Kuyek, D. (2002). The globalization of agriculture: Implication for sustainability of small horticultural farms in Canada. *Canadian Journal of Development Studies / Revue canadienne d'études du développement*, 23(3), pp 545 - 564.
- Mollison, B. (1990). *Permaculture: A practical guide for a sustainable future*. Island Press.
- Paungfoo - Lonhienne, C., & Lonhienne, T. G. A. (2012). Sustainable Agriculture Practices in Thailand. In K. S. M. Rahman & S. H. Rahman (Eds.), *Sustainable Agriculture Reviews* 7 pp. 247 - 264.
- Perfecto, I., Vandermeer, J., & Wright, A. L. (2009). *Nature's matrix: Linking agriculture, conservation, and food sovereignty*.
- Poudel, D. D., & Dhakal, M. R. (2015). Agroecological practices for biodiversity conservation and improved livelihoods: A case of middle mountain region of Nepal. *Journal of Agriculture and Environment*, 16, pp 105 - 116.
- Sangha, K. K., & Reis, P. M. (2018). *Buddhist economics: A middle way for the marketplace*. pp 72.
- Scoones, I., & Thompson, J. (2009). Beyond farmer first revisited: agricultural professional knowledge in practice. *World Development*, 37(10), pp 1759 - 1769.
- Thammarat, K., & Jieqiong, S. (2019). The Sufficiency Economy Philosophy in Thailand: Origin, Development, and Implementation. *Journal of Asian Public Policy*, 12(3), pp 308 - 325.
- Wezel, A., Casagrande, M., Celette, F., Vian, J. F., Ferrer, A., & Peigné, J. (2014). Agroecological practices for sustainable agriculture: A review. *Agronomy for Sustainable Development*, 34(1), pp 1 - 20.

FUSION NUCLEAR ENERGY STANDS OUT AS A PIVOTAL AND COMPELLING SOLUTION, POISED TO LEAD SUSTAINABLE GLOBAL DEVELOPMENT IN THE ENERGY SECTOR.

Phra Anuphon Chanh Tam Maneerut Anam Nikaya Sangha ^{*1}, Chananan Rinthanalert ²
and Chaiyaphat Yangsri ³

¹ *independent scholar, Thailand*

²⁻³ *The College of Politics, Government and Administration
Shinawatra University, Thailand
e-mail: anuphon_c@gmail.com*

Received 23 September 2025

Revised 10 October 2025

Accepted 15 October 2025

ABSTRACT

This article explores fusion nuclear energy as a pivotal solution for sustainable global development in the energy sector. With the world grappling with the challenge of meeting growing energy demands while addressing environmental concerns, fusion stands out. It boasts a virtually limitless fuel supply from hydrogen isotopes in seawater, minimal radioactive waste, and clean, high-density energy generation with zero carbon emissions. Safety features, including reduced meltdown risk, ensure protection for human life, crops, and the ecosystem. Compared to fission, fusion exhibits unparalleled power potential and a unique ability to sustainably control the energy production process, highlighting its long - term viability. This analysis positions fusion as a scalable, secure, and environmentally responsible solution for the future of global energy

Keywords: fusion nuclear energy; sustainable global development; the energy sector.

Introduction

The global energy sector faces a critical challenge: balancing growing energy demands with environmental responsibility. While fossil fuels have historically dominated energy production, their detrimental impact on the environment, including air pollution and greenhouse gas emissions, necessitates a shift towards sustainable alternatives.(Omer, A. M., n.d.)

Renewable energy sources, such as hydropower and solar energy, have emerged as promising contenders offering cleaner energy generation.(IRENA, 2023) However, limitations like geographical dependence and intermittency restrict their widespread adoption.(Barman, P., Dutta, L., Bordoloi, S., Kalita, A., Buragohain, P., Bharali, S., & Azzopardi, B., 2023) Fission nuclear energy, while boasting high energy output, raises concerns regarding safety, waste disposal, and potential proliferation, requiring careful consideration for long-term sustainability.(Adamantiades, A., & Kessides, I. N., 2009)

In this context, fusion nuclear energy presents a captivating prospect. With its potential for clean, sustainable energy generation, virtually limitless fuel supply, and minimal waste production, fusion offers a compelling solution for the future of the energy sector.(Adelerhof, J., Thoopal, M. B., Lee, D., & Hardy, C.,2014) However, achieving sustained fusion reactions remains a significant scientific and technological challenge. This article delves into the potential of fusion energy, exploring its advantages and the ongoing efforts to unlock its potential for a sustainable energy future.

1. Fusion nuclear energy solution with virtually limitless fuel plus minimal radioactive waste.

Fusion nuclear energy holds immense promise as a sustainable solution to the world's energy challenges. Unlike traditional fossil fuels, which contribute significantly to climate change, fusion offers several distinct advantages:

1.1. Virtually Limitless Fuel Source

Fusion energy harnesses the isotopes of hydrogen, namely deuterium and tritium, as its primary fuel sources, both of which are abundantly available in seawater. Deuterium, an isotope of hydrogen, can be readily extracted from water, while tritium, another hydrogen isotope crucial for fusion, can be produced within a fusion reactor.(Green, M. A., & Bockris, J. O., 2008) This intrinsic reliance on isotopes abundant in seawater distinguishes fusion from traditional energy sources, particularly fossil fuels, which are finite and subject to geopolitical tensions.

The fact that deuterium, extracted from water through widely accessible methods, serves as a readily available fuel for fusion reactions.(Chen, G., & Wang, X., 2017) Additionally, the production of tritium within a fusion reactor further emphasizes the self-sustaining nature of fusion, reducing dependence on external and potentially scarce sources of fuel.

1.2. Minimal Radioactive Waste

Fusion produces significantly less radioactive waste compared to fission. Fission reactions generate long - lived radioactive isotopes that pose challenges in terms of storage and disposal.(Abdou, M., & Neutron Team., 1991) In contrast, fusion primarily generates neutron radiation, which has a shorter half - life and can be more effectively managed.(Stacey, W. M., 2013) Ongoing technological advancements, such as improved materials and confinement techniques, aim to further reduce the environmental impact of fusion and mitigate the challenges associated with handling radioactive byproducts.

1.3. Clean Energy Generation

Fusion reactions do not involve combustion or the release of greenhouse gases.(Greenwald, M., & MIT Plasma Science and Fusion Center.,2002) Unlike fossil fuels, which contribute to climate change through the emission of carbon dioxide and other pollutants, fusion provides a clean and environmentally friendly energy source. This aligns with global efforts to combat climate change and transition to sustainable energy practices, meeting the growing demand for power without exacerbating environmental challenges.(Ball, M.,2011)

1.4. High Energy Density

Fusion reactions release substantial energy from relatively small amounts of fuel. The high energy density of fusion offers the potential for compact fusion reactors that can efficiently generate large amounts of power.(Hawryluk, R. J.,2014) This characteristic makes fusion an attractive option for future energy production, enabling the development of smaller, more economical reactors with enhanced energy production capabilities.(Turchi, P. J., & Herring, J. S.,2017)

2. A clean energy with zero carbon emissions.

The paramount significance of fusion nuclear energy lies in its capacity to address the urgent global need for clean energy without contributing to carbon emissions. Unlike traditional fossil fuels that exacerbate climate change, fusion reactions do not involve combustion or the release of greenhouse gases. These intrinsic characteristic positions fusion as a cornerstone in the transition towards sustainable energy practices.(Kuteev, B. V., & Levchenko, V. E.,2006) The absence of carbon emissions aligns seamlessly with international efforts to combat climate change, presenting a compelling alternative to fossil fuels and supporting the imperative goal of achieving a zero-carbon future.(Chen, G., & Wang, X., 2017)

Furthermore, the clean energy potential of fusion extends beyond the absence of carbon emissions to encompass a holistic approach to environmental responsibility.(Goldston, R. J., & Kastner, K., 2015) By mitigating the adverse impacts associated with conventional energy sources, fusion not only addresses the challenges posed by air pollution and global warming but also fosters a paradigm shift towards a more ecologically sustainable energy landscape.(Hawryluk, R. J.,2014) As nations strive to meet ambitious renewable energy targets and reduce their carbon footprint, fusion nuclear energy emerges as a beacon of promise, offering a viable and scalable solution with the potential to revolutionize the global energy sector.

3. Safety Features like Decreased Meltdown Risk

Fusion nuclear energy inherently boasts safety features that significantly mitigate the risk of meltdowns, a critical concern associated with traditional nuclear fission reactors. Firstly, fusion reactions rely on self - regulating mechanisms, such as inherent material limitations and dynamic plasma conditions. Unlike fission reactors, where a loss of control can lead to catastrophic meltdowns, fusion reactions inherently stabilize themselves under various operating conditions.(Haange, R., & Lackner, K., 2015) Secondly, fusion reactors utilize fuels like deuterium and tritium in minimal quantities, reducing the potential for large-scale accidents or the release of hazardous materials. Additionally, fusion reactions occur at extremely high temperatures and pressures, conditions that inherently limit the risk of uncontrolled reactions, contributing to a decreased likelihood of meltdowns.(Kuteev, B. V., & Levchenko, V. E.,2006)

4. Safeguard Human Life, Crops, and the Ecosystem

The safety features inherent in fusion nuclear energy directly translate into significant benefits for human life, crops, and the ecosystem. Firstly, the decreased risk of meltdowns ensures that potential accidents are minimized, reducing the threat to human populations living in proximity to fusion reactors. This safety aspect also safeguards agricultural areas, preventing the release of radioactive materials that could contaminate crops and compromise food safety.(Sormaz, D., & Julliard, Y., 2007)

Furthermore, fusion's inherently safer operation contributes to environmental protection, as the risk of catastrophic accidents is substantially reduced. This ensures the preservation of ecosystems surrounding fusion facilities, preventing the potential devastation caused by large - scale nuclear incidents.(Abdou, M., & Neutron Team., 1991) The safety measures integrated into fusion technology thus act as a robust defense mechanism, not only for human life and agricultural productivity but also for the overall ecological balance.

The safety features of fusion nuclear energy, such as the decreased risk of meltdowns, offer a multifaceted protective barrier. This safeguarding extends beyond human life to encompass the protection of crops and ecosystems, providing a foundation for sustainable and secure energy development.

6. Fusion Nuclear Energy Compared to Fission Nuclear Energy

In comparison to fission nuclear energy, fusion holds unparalleled power potential due to its unique characteristics.(Greenwald, M., & MIT Plasma Science and Fusion Center.,2002) Fusion reactions release substantial energy from minimal fuel, offering an energy density that surpasses fission. The fuel for fusion, isotopes of hydrogen, is abundant and widely available, ensuring a virtually limitless supply. This contrasts with fission, where the fuel, such as uranium or plutonium, is finite and subject to resource constraints.(Chen, G., & Wang, X., 2017) Fusion's immense power potential positions it as a transformative force in meeting the escalating global energy demands with efficiency and sustainability.

Table 1 Fusion vs. Fission Nuclear Energy

Criteria	Fusion Nuclear Energy	Fission Nuclear Energy
Energy Release Mechanism	Combining light atomic nuclei	Splitting heavy atomic nuclei
Fuel	Abundant isotopes of hydrogen (e.g., deuterium, tritium)	Finite isotopes like uranium or plutonium
Energy Density	High energy density	Lower energy density
Fuel Availability	Virtually limitless supply	Limited and subject to resource constraints
Waste Generation	Minimal radioactive waste production	Generates long-lived radioactive isotopes requiring careful disposal
Safety Concerns	Lower risk of meltdowns due to self-regulating mechanisms	Higher risk of meltdowns and issues related to radioactive waste
Environmental Impact	Minimal greenhouse gas emissions	Greenhouse gas emissions and long-term radioactive waste challenges

Moreover, fusion offers an exceptional energy density, releasing vast amounts of energy from relatively small amounts of fuel. The fuel for fusion, isotopes of hydrogen, is abundant in sources like seawater, ensuring a practically limitless supply. (Greenwald, M., & MIT Plasma Science and Fusion Center., 2002) This is a crucial advantage over fission, where the fuel sources, such as uranium and plutonium, are finite and subject to resource constraints. (Chen, G., & Wang, X., 2017) The abundance of hydrogen isotopes and the efficiency with which fusion extracts energy from them position fusion as a transformative force capable of meeting the escalating global energy demands efficiently and sustainably.

6. Fusion Nuclear Energy Exhibits the Possibility of Controlling the Process in a Sustainable Way

The immense power potential of fusion nuclear energy is accompanied by a unique feature the ability to control the process in a sustainable way.(Abdou, M., & Neutron Team., 1991) Unlike some conventional energy sources that may face challenges in managing output fluctuations, fusion reactions have the potential for self-sustainability under the right conditions. Once initiated, fusion reactions can sustain themselves through the continuous fusion of hydrogen isotopes,(Laberge, M., 2007) providing a stable and consistent power source. This inherent Self - sustaining nature minimizes the risks associated with unpredictable energy production, contributing to the reliability of fusion as a long - term energy solution.

Advancements in fusion technology play a pivotal role in enhancing control over the fusion process.(Hawryluk, R. J., 2014) Improved confinement techniques, such as magnetic and inertial confinement methods, enable scientists to better contain and manage the extremely high temperatures and pressures required for fusion reactions.(Turchi, P. J., & Herring, J. S., 2017) Additionally, ongoing developments in material sciences contribute to the design of materials capable of withstanding the harsh conditions inside a fusion reactor. These technological strides collectively contribute to the increased controllability of fusion reactions, allowing for the creation of a sustainable and predictable energy production framework.

Furthermore, the controllability of fusion nuclear energy aligns with the principles of a sustainable energy system. Sustainable control implies the ability to balance energy supply with demand, respond to grid requirements, and integrate seamlessly with existing energy infrastructures.(Greenwald, M., & MIT Plasma Science and Fusion Center., 2002) Fusion's inherent controllability positions it as an adaptive and responsive energy source, capable of meeting varying energy needs without compromising stability.(Kuteev, B. V., & Levchenko, V. E., 2006) This adaptability is crucial for accommodating the dynamic nature of energy consumption patterns and ensuring a harmonious integration of fusion into the broader energy landscape.

Conclusion

Limitless of Fuel

Fusion nuclear energy stands out for its reliance on isotopes of hydrogen, deuterium, and tritium, which are abundantly available in seawater. The utilization of deuterium, extractable from water through widely accessible methods, and the potential production of tritium within a fusion reactor ensure a virtually limitless fuel supply. This contrasts sharply with traditional fission nuclear energy, which depends on finite fuel sources like uranium or plutonium, subject to resource constraints and geopolitical tensions. The abundance of hydrogen isotopes and the efficiency with which fusion extracts energy position it as a transformative force capable of meeting global energy demands efficiently and sustainably.

Safety Features

Fusion nuclear energy inherently incorporates safety features that significantly mitigate the risk of meltdowns, a critical concern associated with fission reactors. Fusion reactions rely on self-regulating mechanisms, dynamic plasma conditions, and the use of fuels like deuterium and tritium in minimal quantities, reducing the potential for large - scale accidents or hazardous material releases. Moreover, fusion reactions occur at extremely high temperatures and pressures, conditions inherently limiting the risk of uncontrolled reactions and contributing to a decreased likelihood of meltdowns. The safety measures integrated into fusion technology act as a robust defense mechanism, safeguarding human life, agricultural productivity, and the overall ecological balance.

Sustainability of Fusion Nuclear Clean Energy

Fusion nuclear energy exhibits a high level of sustainability, both in terms of energy production and environmental impact. The potential for self - sustainability in fusion reactions, once initiated, provides a stable and consistent power source, minimizing the risks associated with unpredictable energy production. Advancements in fusion technology, including improved confinement techniques and materials, contribute to better control over the fusion process, enhancing its sustainability. The controllability of fusion aligns with the principles of a sustainable energy system, allowing for a balance between energy supply and demand, responsiveness to grid requirements, and seamless integration with existing energy infrastructures. Fusion's adaptability ensures stability in meeting varying energy needs, making it a promising and sustainable solution for the future of the global energy sector.

In summary, fusion nuclear energy offers a promising solution with virtually limitless fuel plus minimal radioactive waste. which will result in clean energy with zero carbon emissions have inherent safety features like decreased meltdown risk. Decreased meltdown risk is very important to safeguard human life, crops, and the ecosystem. In addition, fusion nuclear energy compared to fission nuclear energy has immense power potential with this immense power potential fusion nuclear energy exhibits the possibility of controlling the process in a sustainable way. Therefore, Fusion nuclear energy stands out as a pivotal and compelling solution, poised to lead sustainable global development in the energy sector.

References

- Abdou, M., & Neutron Team. (1991). Role of nuclear technology in the development of fusion power. In *Fusion Engineering and Design*, 15(1 - 4), pp 1 - 32.
- Adamantiades, A., & Kessides, I. N. (2009). Nuclear power for sustainable development: Current status and future prospects. *Energy Policy*, 37(12), pp 5149 – 5166.
- Adelerhof, J., Thoopal, M. B., Lee, D., & Hardy, C. (2014). Clean and sustainable fusion energy for the future. *PAM Review Energy Science & Technology*, 1, pp 20 - 42.
- Ball, M. (2011). *Powering the Future: How We Will (Eventually) Solve the Energy Crisis and Fuel the Civilization of Tomorrow*. The Overlook Press.
- Barman, P., Dutta, L., Bordoloi, S., Kalita, A., Buragohain, P., Bharali, S., & Azzopardi, B. (2023). Renewable energy integration with electric vehicle technology: A review of the existing smart charging approaches. *Renewable & Sustainable Energy Reviews*, 183, 113518.
- Chen, G., & Wang, X. (2017). Deuterium in the Earth and Moon: Distribution and implications. In *Earth and Planetary Science Letters*, 467, pp 55-61.
- Goldston, R. J., & Kastner, K. (2015). *Introduction to Fusion*. CRC Press.
- Green, M. A., & Bockris, J. O. (2008). The hydrogen economy: Opportunities and challenges. In *International Journal of Hydrogen Energy*, 33(22), pp 5881 - 5893.
- Greenwald, M., & MIT Plasma Science and Fusion Center. (2002). *Magnetic Fusion Energy*. Imperial College Press.
- Haange, R., & Lackner, K. (2015). Fusion Energy – Unlimited Energy through Controllable Thermonuclear Fusion. In *E3S Web of Conferences*, 10, 00014.
- Hawryluk, R. J. (2014). Magnetic Fusion Energy. In *Physics Today*, 67(5), pp 38 - 44.
- Hawryluk, R. J. (2014). Magnetic Fusion Energy. *Physics Today*, 67(5), pp 38 - 44.
- IRENA (2023), Renewable power generation costs in 2022, International Renewable Energy Agency, Abu Dhabi. pp 150 - 165
- Kuteev, B. V., & Levchenko, V. E. (2006). Fusion Energy - a Perspective Solution to the Global Energy Problem. In *Journal of Fusion Energy*, 25(3 - 4), pp 167 - 172.
- Laberge, M. (2007). The Power of the Plasma Focus. In *Journal of Fusion Energy*, 26(1 - 2), pp 43 - 48.
- Omer, A. M. (n.d.). Energy, environment and sustainable development. *Renewable & Sustainable Energy Reviews*, 12(9). pp 2265 – 2300.
- Sormaz, D., & Julliard, Y. (2007). Fusion as a Future Energy Source: Safety and Environment Issues. In *Fusion Science and Technology*, 52(3), pp 677 - 682.
- Stacey, W. M. (2013). *Fusion: Science, engineering, and technology*. John Wiley & Sons.
- Turchi, P. J., & Herring, J. S. (2017). High - Efficiency Hybrid Solar – Electric / Thermal Conversion of Concentrated Sunlight to Useful Power. In *Joule*, 1(2), pp 247 - 262.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

ขอบเขตของผลงานที่ตีพิมพ์

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร ตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมด้านศึกษาศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การประเมินบทความ (Peer Review Process)

บทความทุกเรื่องที่ได้รับการตีพิมพ์ ต้องผ่านการพิจารณาความถูกต้องทางวิชาการ (Peer reviewed) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 2-3 ท่าน โดยเป็นการประเมินแบบแบบปิด รายชื่อทั้งผู้ประเมินและผู้นิพนธ์ (Double – blinded peer review) และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ

ประเภทของบทความที่รับตีพิมพ์

1. บทความวิจัย (Research article) หมายถึง บทความที่เขียนจาก รายงานวิจัย รายงาน ผลการศึกษา ค้นคว้า วิจัย หรือวิทยานิพนธ์ จากข้อมูลเชิงประจักษ์ของผู้วิจัย โดยสรุปย่อ กระบวนการวิจัย ของงานวิจัยนั้น ๆ ให้ความกระจ่างและสั้น อยู่ในรูปแบบของบทความตาม โครงสร้าง องค์ประกอบของบทความวิจัย โดยมีความยาวบทความ 10 - 15 หน้ากระดาษ A4

2. บทความวิชาการ (Academic article) หมายถึง บทความที่เขียนจากการรวบรวม ความรู้ ทบทวนวรรณกรรมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่อง ในสาขาที่รับตีพิมพ์ เรียบเรียงเนื้อหาขึ้นใหม่ เพื่ออธิบาย วิเคราะห์ ข้อมูลจากเนื้อหา หรือเสนอแนะองค์ความรู้ ทางวิชาการ นวัตกรรม ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีความยาวบทความ 10-15 หน้ากระดาษ A4

3. บทความปริทรรศน์ (Review Article) หมายถึง บทความในลักษณะวิจารณ์หรือ อธิบายเหตุผลสนับสนุนในประเด็นที่เห็นด้วย และ มีความเห็นแตกต่างในมุมมองวิชาการ

4. บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) หมายถึง บทความที่วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาสาระ คุณค่า และ คุณูปการของหนังสือ บทความหรือผลงานศิลปะ อาทิ นิทรรศการ ทัศนศิลป์ และการ แสดงละครหรือดนตรี โดยใช้หลักวิชาและดุลยพินิจอันเหมาะสม

ภาษาที่รับตีพิมพ์

ภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ

หลักเกณฑ์ในการส่งบทความ

1. บทความที่ผู้แต่งส่งมาเพื่อตีพิมพ์จะต้องเป็นบทความที่ยังไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่หรืออยู่ระหว่างการเสนอขอตีพิมพ์จากวารสารอื่น ๆ
2. เนื้อหาในบทความต้องไม่คัดลอก ลอกเลียน หรือไม่ตัดทอนจากบทความอื่นโดยเด็ดขาด (การละเมิดลิขสิทธิ์ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้แต่งเท่านั้น)
3. ผู้แต่งต้องเขียนบทความตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในระเบียบการส่งบทความของวารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร
4. การพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร จะพิจารณาเฉพาะบทความที่ได้รับการประเมินให้ตีพิมพ์เผยแพร่จากทรงคุณวุฒิเท่านั้น
5. กรณีข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แต่งต้องปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และชี้แจงการแก้ไขต้นฉบับดังกล่าว มายังกองบรรณาธิการวารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร

การเตรียมต้นฉบับ

1. จัดพิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word 2003 ขึ้นไป โดยใช้ตัวหนังสือแบบ TH Sarabun New ขนาด 14 pt. ของบทความภาษาไทย บทความภาษาอังกฤษ ใช้ Time New Roman ขนาด 12 pt. กำหนดตั้งค่าน้ำกระดาษ บน 1.5 นิ้ว ล่าง 1.0 นิ้ว ขวา 1.0 นิ้ว
2. ต้นฉบับบทความ ทั้งบทความวิชาการและบทความวิจัยต้องมีส่วนประกอบทั่วไป ดังนี้
 - 2.1. ชื่อเรื่อง : มีความชัดเจน และครอบคลุมเนื้อหาสำคัญ มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
 - 2.2. ชื่อผู้เขียน : ให้ระบุชื่อ นามสกุล หน่วยงานต้นสังกัด และอีเมลของผู้แต่งครบทุกคน มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ *(ผู้แต่งหลักให้ใส่เป็นชื่อแรก)
 - 2.3. มีบทคัดย่อ (abstract) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกิน 300 คำ โดยสรุปเป็นความเรียงไม่เกิน 2 ย่อหน้า และท้ายบทคัดย่อให้กำหนดคำสำคัญ (keywords) จำนวน 3 - 5 คำ

3. บทความวิจัย ให้จัดโครงสร้างเนื้อหาตามลำดับ ได้แก่ บทนำ วัตถุประสงค์ สมมติฐาน (ถ้ามี) กรอบแนวคิดการวิจัย/วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) และเอกสารอ้างอิง

4. บทความวิชาการ ให้จัดโครงสร้างเนื้อหาตามลำดับ ได้แก่ บทนำ เนื้อเรื่อง บทสรุป ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) และเอกสารอ้างอิง

การเขียนรายการอ้างอิง

ให้ผู้นิพนธ์ระบุรายการเอกสารอ้างอิงเฉพาะที่ใช้อ้างอิงในเนื้อหาของบทความเท่านั้น ใช้รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงแบบ APA (พิมพ์ครั้งที่ 7) และให้ผู้เขียนแปลเอกสารอ้างอิงที่เป็นภาษาไทยให้เป็นภาษาอังกฤษทุกรายการ และเติมคำว่า [in Thai] ต่อท้ายรายการอ้างอิงนั้น และจัดเรียงรายการเอกสารตามลำดับอักษรภาษาอังกฤษ

การส่งบทความ

ผู้นิพนธ์สามารถส่งผลงานทางวิชาการเพื่อเข้ารับการพิจารณาตีพิมพ์ได้ตลอดทั้งปี หรือตามช่วงเวลาที่ยาวสารกำหนด (ติดตามระยะเวลาการส่งบทความได้ที่เมนูข่าวประกาศ)

รูปแบบ (Template) บทความภาษาไทย

[ชื่อเรื่อง ภาษาไทย]

[TITLE IN CAPITAL LETTERS (ชื่อเรื่อง ภาษาอังกฤษ ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ทุกตัว)]

ชื่อ – สกุล (ภาษาไทย) *¹ ชื่อ – สกุล (ภาษาไทย) ²

ชื่อ – สกุล (ภาษาอังกฤษ) *¹, ชื่อ – สกุล (ภาษาอังกฤษ) ²

*¹ คณะ/สังกัด..... มหาวิทยาลัย..... (ภาษาไทย)

² คณะ/สังกัด..... มหาวิทยาลัย..... (ภาษาไทย)

*¹ คณะ/สังกัด..... มหาวิทยาลัย..... (ภาษาอังกฤษ)

² คณะ/สังกัด..... มหาวิทยาลัย..... (ภาษาอังกฤษ)

* E-mail ผู้รับผิดชอบบทความ (Corresponding Author): xxx@mail.com

วันที่รับบทความ

xx xxxxx 2566

วันแก้ไขบทความ

xx xxxxx 2566

วันตอบรับบทความ

xx xxxxx 2566

บทคัดย่อ

ระบุถึงความสำคัญของเรื่อง ครอบคลุมปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย วิธีการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือ อุปกรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา และผลการวิจัยโดยสังเขป บทคัดย่อเขียนเป็นภาษาไทย พิมพ์โดยตัวอักษร TH Sarabun New ขนาด 14 points โดยมีเนื้อหารวมกันจำนวน 150 - 300 คำ

(บทความภาษาอังกฤษ ไม่ต้องเขียนบทคัดย่อภาษาไทยในบทความ)

คำสำคัญ: คำสำคัญ1; คำสำคัญ2; คำสำคัญ3 (คำสำคัญจำนวน 3 - 5 คำ คั่นด้วยเครื่องหมาย ;)

ABSTRACT

ระบุถึงความสำคัญของเรื่อง ครอบคลุมปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย วิธีการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือ อุปกรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา และผลการวิจัยโดยสังเขป บทคัดย่อเขียนเป็นภาษาอังกฤษ พิมพ์โดยตัวอักษร TH Sarabun New ขนาด 14 points โดยมีเนื้อหารวมกันจำนวน 150 - 300 คำ

Keywords: คำสำคัญ1; คำสำคัญ2; คำสำคัญ3 (คำสำคัญจำนวน 3 - 5 คำ คั่นด้วยเครื่องหมาย ;)

บทนำ

อธิบายความสำคัญของที่มาและปัญหาของงานวิจัย บทความที่เสนอจะต้องพิมพ์เป็นภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ โดยมีความสำคัญที่นำไปสู่การวิจัย ซึ่งการเริ่มต้นเขียนบทนำจะกล่าวถึงปัญหาที่นำมาทดลองหรือศึกษาวิจัย โดยเน้นถึงสภาพปัญหาของความรู้ในตอนเริ่มการวิจัย บอกวัตถุประสงค์ ขอบเขตและวิธีการดำเนินการวิจัย และควรมีการอ้างอิงเอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องที่กำลังดำเนินการวิจัยอยู่

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กล่าวถึงภูมิหลังของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การตั้งคำถามกระดาษตามรูปแบบที่กำหนด [1]

วิธีการวิจัย

อธิบายเทคนิคและวิธีการวิจัย เช่น รายละเอียดของหน่วยทดลอง การบันทึกข้อมูล แผนการทดลองที่ใช้ อย่างชัดเจน การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่เหมาะสม สถานที่และช่วงเวลาดำเนินการวิจัย

3.1 การจัดทำรูปภาพ

ตัวอักษรทั้งหมดในรูปภาพ จะต้องมีขนาดใหญ่สามารถอ่านได้สะดวก รูปภาพทุกรูปจะต้องมีหมายเลขและคำบรรยายได้ภาพ หมายเลขและคำบรรยายรวมกันแล้วควรจะมีควมยาวไม่เกิน 2 บรรทัด

คำบรรยายได้ภาพ ห้ามใช้คำว่า “แสดง” เช่น ห้ามเขียนว่า “ภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์...” ที่ถูกต้องควรเป็น “ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่าง...”

รูปลายเส้นจะต้องเป็นเส้นหมึกดำ ส่วนรูปถ่ายควรจะเป็นรูปขาวดำที่มีความคมชัด รูปสีอนุโลมให้ได้ และเพื่อความสวยงามให้เว้นบรรทัดเหนือรูปภาพ 1 บรรทัด และเว้นใต้คำบรรยายรูปภาพ 1 บรรทัด ตัวอย่างดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ธนบัตรแบบต่างๆ ของประเทศไทย (ที่มา: [1])

3.2 การเขียนสมการ

สมการทุกสมการจะต้องมีหมายเลขกำกับอยู่ภายในวงเล็บ และเรียงลำดับที่ถูกต้อง ตำแหน่งของหมายเลขสมการจะต้องอยู่ชิดขอบด้านขวาของคอลัมน์ ดังแสดงตัวอย่างในสมการที่ (1)

3.3 การจัดทำตาราง

ควรตีเส้นกรอบตารางด้วยหมึกดำให้ชัดเจน ตารางทุกตารางจะต้องมีหมายเลขและคำบรรยายกำกับเหนือตาราง เมื่อรวมกันแล้วควรมีความยาวไม่เกิน 2 บรรทัด ในคำบรรยายเหนือตารางห้ามใช้คำว่า “แสดง” เช่นเดียวกับกรณีรูปภาพ

เพื่อความสวยงาม ให้เว้นบรรทัดเหนือคำบรรยายตาราง 1 บรรทัด และเว้นบรรทัดใต้ตาราง 1 บรรทัด ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบตัวอักษรสำหรับการจัดทำบทความต้นฉบับ

องค์ประกอบ	ตัวอักษร	รูปแบบอักษร	ขนาดอักษร (pt.)
ชื่อเรื่องบทความ	TH Sarabun New	หนา	16
ชื่อผู้เขียน	TH Sarabun New	ธรรมดา	16
ชื่อหน่วยงานหรือสถาบัน ของผู้เขียน และที่อยู่ E-mail	TH Sarabun New	ตัวเอียง	14
บทคัดย่อ	TH Sarabun New	ธรรมดา	14
เนื้อหา	TH Sarabun New	ธรรมดา	14
เอกสารอ้างอิง	TH Sarabun New	ธรรมดา	14

3.4 ความยาวของบทความ

เมื่อรวมทุกส่วนแล้ว แต่ละบทความมีความยาวดังนี้ บทความทั่วไปมีความยาว 5 - 8 หน้ากระดาษ A4

3.5 กรณีบทความภาษาอังกฤษ

ผู้พิมพ์บทความเป็นภาษาอังกฤษ ให้เขียนบทคัดย่อภาษาไทยด้วย

ผลการวิจัย

อธิบายผลการทดลองต่างๆ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความ ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ การเสนอผลการวิจัยควรเสนอตามลำดับของวัตถุประสงค์ และหรือสมมติฐาน อาจแสดงในรูปของตาราง หรือภาพประกอบ

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย

อธิบายเหตุผลที่ได้จากการศึกษา แสดงความเชื่อมโยง โดยการวิเคราะห์ความสอดคล้องหรือขัดแย้งกับสมมติฐานและหลักทฤษฎี หรือแนวคิด ตลอดจนเปรียบเทียบและอธิบายความเหมือนหรือความต่างในสาระสำคัญกับผลการศึกษาของผู้อื่น ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยและแนวทางในการทำวิจัยต่อไป

คำขอบคุณ (ถ้ามี)

เป็นการแสดงความขอบคุณสำหรับหน่วยงานที่ให้ทุนวิจัย และผู้ช่วยเหลืองานวิจัย (แต่มิได้เป็นผู้ร่วมงานวิจัย)

เอกสารอ้างอิง

รวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้วิจัยได้ใช้อ้างอิงในการเขียนบทความ บอกแหล่งที่มาของข้อความ แนวคิด หรือข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่บุคคลหรือสถาบัน องค์กรผู้เป็นเจ้าของข้อความ การอ้างอิงในบทความ ให้ใช้เครื่องหมายวงเล็บเหลี่ยม เช่น [2] จะต้องเรียงลำดับหมายเลขอ้างอิงจากหมายเลขน้อยไปสู่หมายเลขมากให้ถูกต้อง การอ้างอิงหมายเลขที่มีลำดับติดต่อกันให้ใช้รูปแบบดังนี้ [1] [2] หากมีการอ้างอิงซ้ำในเนื้อหาให้ใส่หมายเลขเดิม โดยต้องระบุชื่อบทความที่อ้างอิงให้ชัดเจน ให้จัดรายการอ้างอิงให้อยู่ในแนวตรงตามตัวอย่าง โดยเว้นระยะจากขอบซ้ายให้ตรงกันทุกรายการ โดยใช้รูปแบบ APA Style (American Psychological Association)

การเขียนบรรณานุกรมสำหรับหนังสือทั่วไป

[x] ชื่อผู้แต่ง./ชื่อเรื่อง./ครั้งที่พิมพ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป)./สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์./ปีที่พิมพ์.

บทความในวารสาร

[x] ชื่อผู้เขียนบทความ./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร, /ปีที่พิมพ์./ปีที่ (ฉบับที่),เลขหน้าที่ปรากฏ.

งานประชุมวิชาการ

[x] ชื่อผู้แต่ง, “ชื่อเรื่อง”/ใน ชื่องานที่ประชุมวิชาการ./สถานที่จัดงาน./ปี./pp.เลขหน้า.

การเขียนรายการอ้างอิงวิทยานิพนธ์

[x] ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์./ชื่อวิทยานิพนธ์./(วิทยานิพนธ์ปริณญานหาบัณฑิต หรือวิทยานิพนธ์ปริญาดุขฎิบัณฑิต,/ชื่อมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา)./ปีที่พิมพ์.

เอกสารในเว็บไซต์

[x] ชื่อผู้แต่ง./ชื่อเรื่อง,/ ปีที่พิมพ์./สืบค้นจาก URL หรือเว็บไซต์ของข้อมูล

[1] Fischer and Jordan. **Security analysis and portfolio management**, 6th edition.

Prentice-Hall, 1995, p.p. 38-41.

[2] ภิญญ สาธรร. **หลักบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2521.

[3] สายสนม ประดิษฐ์ดวง. **ข้าวกล้องและรำข้าว-อาหารป้องกันโรค**. วารสารอุตสาหกรรมเกษตร, 2541, 9(2), หน้า 38-41.

[4] ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ และคณะ. **การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในโรงเรียนโดยกระบวนการทางคณิตศาสตร์**, 2544. สืบค้นจาก <http://22web.kku.ac.th/%7Ecrme/CRN/FilePDF/ThAbstract.pdf>

[TITLE IN CAPITAL LETTERS]

Authors Name¹, Authors Name^{*2}

1line 1 (of Affiliation): dept. name of organization

line 2: name of organization, acronyms acceptable

line 3: City, Country

line 4: e-mail: name@xyz.com

2line 1 (of Affiliation): dept. name of organization

line 2: name of organization, acronyms acceptable

line 3: City, Country

*line 4: *Corresponding e-mail: name@xyz.co*

Received xx xxxxxx 2025

Revised xx xxxxxx 2025

Accepted xx xxxxxx 2025

ABSTRACT

Abstract should be strictly between 150 - 300 words.

Keywords: word1; word2; word3 (3 to 5 words or phrases, Take 2 or 3 from title.)

Introduction

Provide the study background in simple words. Provide text references to all the facts presented in this section in APA style [1].

Literature Reviews

A review of literature can be written to meet the needs of your research. This section can also be combined with the introduction section. The author can discuss the research gap that this study is going to or is willing to fill in this section. Provide an APA-style in-text citation.

Methodology

For the Quantitative Study: Include Population and sample [criteria of population selection and method of sampling] materials/tests with description, variables, Nature of data, data collection techniques, data analysis method. Discuss software, hardware's used during the study with their brand names. This section should be easy enough for any reader to repeat the study under similar conditions.

Figure 1 Thai banknotes (Source: [1])

Table 1 Fonts

Header	Header	Header	Header
Content	Content	Content	Content
Content	Content	Content	Content
Content	Content	Content	Content

Results

Presents the data, the facts – what you found, calculated, discovered, observed.

Conclusion and Recommendation

Provide logical and scientific analysis of the findings of the study. Present evidence to support your analysis by citing the work of earlier researchers or existing theories. [How your results agree to disagree with previous studies, and why]. Conclusion should be written in very clear words. It should explain how the objectives of the study are accomplished.

Acknowledgement

Author should present list of acknowledgement at the end. Any financial or nonfinancial support for the study should be acknowledged.

References

All references should be in IEEE citation style as link below and present inside the main body of article. Don't put extra references which are not cited.

<https://iee-dataport.org/sites/default/files/analysis/27/IEEE%20Citation%20Guidelines.pdf>

[1] Fischer and Jordan. **Security analysis and portfolio management**, 6th edition. Prentice-Hall, 1995, p.p. 38-41.

[2]